

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Programm nélkül

Debreczen, jan. 18.

(R.) Már csak rövid idő választ el a választói reform megalkotásától és azután az egész ellenzék programm nélkül marad. Hirdetni, hiszen hirdethetik a már meghozott törvények ellen a harcot; meg is indíthatják a reform ellen a reakciót: de ez már nem programm, csak rekrimináció. Hiszen a többség, a főrendiház, a király álláspontja egy ilyen kérdésben nem percről-percre változó s egy életbevágó nagy reform iránt csak nem lehet évente intézkedni. Ebben ne reménykedjenek.

Mi a magunk részéről ugyan lélekten teljesen érthetőnek tartjuk az ő részéről ezt a föltevést. Hiszen az ő meggyőződésük percről-percre változik. Azt remélik tehát: így van ez másnál is.

Ép itt a tévedés.

Ők szezon szerint változtatják elveiket — csak a választójogban is az ő ezidei meggyőződésük immár a negyedik — de nem mindenki tart ilyen ad hoc meggyőződésekkel, melyek mindig szentek s mindig rendületlenek, mindig csálhatatlanok — és mindig mások, mint a tavalyiak. A többség nem koalíciós, a főrendiház nem koalíciós, a király nem koalíciós; azaz, mind e tényezőknél van meggyőződése és pedig egy csupán.

Ennélfogva a már meghozott választói reform elleni tüzelés már csak rekrimináció s ép úgy programm nélkül lesz az

ellenzék, mint két évvel ezelőtt a Justh-párt bankkérdés elintézése után.

Hanem vigasztalódjunk — fognak találni valamit az utcán és azt majd felszedik. Kristóffy vagy a szociálisták talán még ejtettek el valamit s a Kossuth Lajos követőinek jó lesz az nagyon. Az üzlet üzlet. Ez ma a függetlenségi elv.

Hiszen tavalyelőtt milyen nagy világprobléma volt a bankkérdés s van-e valaki, aki ma erről beszél? Ne féljünk semmit: nem kell sem önálló bank, sem önálló vámterület. De kell — a mi ezt elnyelje — „ellenzéki egyesülés“, vagyis magyarul mondva: leszerelési formula. Mert évek óta az ellenzék összes hazafias törekvése és összes szellemi munkája ezeknek kitalálásában kulminál.

Az első koalíciós leszerelési formula a választójog volt. Vértől szívvel bár, de szegre kellett akasztani a katonai közjogi követelményeket, hogy egy rossz választójogtól megmentsük a hazát. Nagy önfeláldozás volt: miniszterségeket, államtitkárságokat hozott. Volt konc, volt sáp, de nem volt választójog.

A második leszerelési formula volt a bank. Azt hitték, — mert tévesen voltak informálva — hogy Bécsben nem ellenzik ezt. De ellenzik a katonai vívmányokat. Ezekről lemondani s függetlenségi elveiket végleg szegre akasztani: ez volt a cél.

Azután jött, ugyanily céllal s Bécsnek kedveskedésből, a radikálizmus iránti lelkesedés.

Harmadik leszerelési formula volt a provizórium. Többet ígérve kuruckodni, — lehet-e ennél valami praktikusabb? Hogy ez nem sikerült, nem ethikai erejük, hanem politikai rövidlátásuk eredménye csupán.

Az ellenzéki egyesülés immár a negyedik leszerelési formula. Alkalmas mód arra, hogy 1917-re az alkalmatlan vám-és bankkérdésben az önállósági programmtól megszabaduljanak.

Justh eléggé korrekt, hogy ne akarja: de az ellenzéken a korrektség kisebbségben van. És ez a kisebbség nem mindig erős szakos!

De hát mi a programja a Kossuth-pártnak? Van-e egyáltalán? És mi a programja a néppártnak — ha ugyan létezik? Mert hiszen ha léteznék s tényleg vissza akarja csinálni az egyházpolitikai reformokat: akkor ugyan gyönyörűen radikális az az ellenzék, amely velük azonos elvek alapján egyesül!

Vannak régi programok s künn (az országban) hiteik. De a vezérek nem hisznek benne, sem a képviselők. Ők csak a mai napot látják s az ellenzéki párttereket. Elv, irány, mult, tradíció, jövő, cél — minden semmivé lett e szenvedélyükben beszámíthatatlan egyének előtt.

A higgadtak pedig tényleg egyetértenek. És van is programjuk. Egységes, érthető és rövid.

Selber essen macht fett — ez az ellenzék valódi programja s ezt bizonyára soha sem fogja megtagadni.

Vállass félssásad mulva.

— Szontágh József levelére. —

Irtá: KÖNYVES TÓTH KÁLMÁN.

E költeménynek igen érdekes története van. Mint végzett hittanhallgató szórakozás szempontjából a szepességi Feketehegy fürdőn töltöttem egy hónapot. Ott ismerkedtem meg Szontágh Józseffel, aki jelenleg Rozsnyón nagytekintélyű ügyvéd. Akkor irtam albumába ezt a pár egyszerű emléksort:

Sziktamagaslatozon ösmerve meg egymást,
Osztozám teveled rossz tejbe, kenyérbe.
Nem csoda, hogy közénk jött a barátság.
Tisztán víz habzott a poharunkba szünetlen.
Am a barátság nemesak a bor közt termi virágot,
Győzött a víz, mint e példa mutatja.

Schwarzenberg, szeptember 3. 1860.

KÖNYVES TÓTH KÁLMÁN,
debreczeni papjelölt.

Erre jött meg a válasz ötvenkét év mulva, 1913 január 1-én.

Ma is beszöve a mult fátyolára
Szelid arcod s az a vidám kedély.
Barátságunknak alapja s sziklavára.
Miért szakadt reá vak, szürke éj!
Jártunk virágos réten andalogni,
Remélve, várva virágos jövőt.
Okunk se volt sötét aggodalomra.
A Gond se bánt, ki már tejünkre nőtt.

Pályánk a bölcs Végzet kétféle vágta,
Téged s engem más irányba terelt.
Utrakelénk nagy, idegen világba.
Hordoztuk a vállunkra mért teher.
Időnk suhant s ma több mint ötven éve
Nem fogta jobbam azóta kezéd.
De szemed, arcod ifju tűzben égve,
Szívembe zárta hű Emlékezet!

Vad forgatagában a vén időnek.
Rommá omol a gránitszikla is.
Sudár fenyőfák is a porba dőlnek.
Nem biztosít senkit acélpaizs.
Leigáz minket is zsarnoki járma.
Mig csak le nem esünk, viselni kell.
Pedig ma már kemény a puha párna.
Napunk is éj, ha száll felhőivel.

Mégis van Egy, akit meg nem emészthet,
Habár dühöngve zúgna is a vész.
Ezt az egyet kiméli zord enyészet.
Védelmezi talán isteni kéz.
Ha multad arany-émléklapjaira
Bevezetéd barátaid nevé.
Azokra mit egyik-másik fölira:
Életet öltve néznek majd feléd.

A távolbalátás ködös rögeszme.
Beteg agyból kicsillant lámpafény
S a látomány lángnyelvvel átövezve.
De ma ezt is szebb színben látom én.

Albumodat odahaza lapozva.
Egyszer szemed nevémen megpihent,
Emlékezél régi, letűnt napokra.
Fölsáva multad: nézed a jelent.

Akár ha dróttalan távirtda szólna.
Én is ép úgy gondoltam most reád!
Ajtóm nyílik s belép a póstaszolga,
Zárt levelet mosolyogva leád . . .
Ez válaszod emlékül irt lapomfa
Ötvenkét év letorgása után.
Fényben uszik ma Feketehegy orma,
Mint ifjuságunk üde hajnalán.

Ezer veszély hullámain lebegve,
Élethajónk idáig érkezett!
Hányszor letört a vándor munkakedve
Igába vevé a serény kezet.
Ha dult csapás; gyógyirt fájo sebünkre
Csodás varázsu égi fény adott.
Régi barátságunknak tiszta tükre.
Ha belenézünk: enyhít bánatot.

Örizzük ezt, pajtás! féltőn, vigyázva.
Ez ifjan szerzett értékes követ!
S ha tán a sors keze boritna gyászba
S egyik csapást másik csapás követ.
Benézhetünk a mult szép tükörébe
S fényes sugár ragyogja ott felénk:
Távolnak, időnek, ha jöne vége.
Nem törhet el a barátságot s reményt!

Debreczen mulasztásai.

Félbemaradt utcák.

(s—s.) Nagy önbizalommal vágtuk ki a városszabályozás jelszavát s merész konturokban festegettük az „amerikai” arányu világvárost a jámbor lakosság képzelete elé. Lehet, hogy még most is üzné a municipium ezt a gyermekjátékot, ha a komoly valóság fel nem rázza deliriumából.

Beütött a közgazdasági anarchia.

Észre kellett vennie, hogy az egész mozgalom csupán a spekulációnak kedvez, de a tisztas munkából élő vagyontalan polgárságot, meg magát a várost is érzékenyen károsítja. Mert hát a városnak majdnem minden egyes, közcélt szolgáló telket a közbevetett spekulánsoktól kellett méregdrága pénzen megvásárolni.

Ez az állapot persze nem tarthatott sokáig. A városszabályozást még a pénzügyi krízis beállta előtt le kellett fújni.

Most tehát úgy állunk, hogy szabályozás nincs, hanem ahelyett van egy pár félbemaradt utcánk, amelyekről senki sem tudja a nagyközönség közül, hogy hol, melyik részén kezdődik a szélességük, meg az építési vonaluk. Egy darabig egyenes irányban bandukol az ember, egyszerre csak valami óriási kiszögellés állja el utunkat, amelyet persze meg kell kerülni, ha tovább akarunk jutni. Aztán meg egy-két ház úgy visszalapul, mintha csak azt akarná jelezni, hogy semmi köze ehhez az összevisszasághoz. Ő már jó helyen van. Nem áll senki útjába s őt se háborgassa senki. A többi nem az ő dolga.

Szó sincs róla: érdekes ez a diszharmonia nagyon. Az idegen, különösen a történelmes szépen együtt találja a mult és a jövő Debreczenét. Hanem ahhoz aztán vagy a Jules Verne vagy a Flammarion fantáziájára volna szükség, aki ezt a kialakulást meg is tudná állapítani.

Mert hát a félbemaradt utca kiépítése a jövő század regényének van fentartva.

Ez idő szerint legalább tökéletesen megrekedt ott a fejlődés. Sem előre, sem hátra nem megyünk a Varga-, Kandia- és a Burgundia-utcában. Az eredmény pedig az, hogy

ezek az utcák a forgalomra nézve megszüntek. Szükségből csak nekilendülünk egy ilyen utcának, de szívesebben elkerüljük.

Nem vagyunk tulkövetelők. Nem kívánunk lehetetlenséget, mert nagyon jól tudjuk, hogy egy ilyen utcának a rendezése nem történik egy-két év alatt. De azt is tudjuk, hogy még hozzá sem szabad fogni ilyen munkához, ha nem vagyunk tökéletesen tisztában azzal a lehetőséggel, hogy az utca belátható időn belül a tervnek megfelelően rendezve lesz.

A Burgundia- és a Kandia-utca végleges rendezése ugylátszik a Kossuth-utca feltámadásával függ össze.

De ha így áll a dolog, akkor ugyan sokáig várhatunk.

Mert hát hol van ma az a nagy stílu reformátor, aki teljes ambícióját ennek a nagy tervnek a keresztülvitelére szentelné.

Látunk nagyképiűsködő cicomázást a főutcán és lehangoló maradiságot városzerte. Semmi céltudatosság abban az irányban, hogy valódi várost csináljunk Ős-Debreczenből. Minden szociális érzék nélkül építjük a luxuriózus palotákat, melyekben a polgári jövedelemre utalt ember képtelen a horribilis házbérek megfizetni s e miatt kénytelen a palotákkal nagy kontrasztban álló egészségtelen, alacsony viskókban meghuzódni, ahol a szegény ember szorultságát kihasználva, a nagy kereslet folytán ugyancsak megnyomortják a lakót olyan magas lakbérrel, ami a nagy városból ide került, meglehetősen kényelemhez szokott embert megdöbbent.

Bármennyire keressük is az összlakosság érdekében álló gazdasági vívmányokat, nem találunk ilyent sehol.

A mi intéző köreink a boldog magának élést választják. S ha már nagyon sokat hallanak arról az egész világon végigvonuló erős agilis elhatározásról, hogy a kisember megélhetését magasabb állami okokból is meg kell könnyíteni s a gazdasági életet a természetes, egészséges mederbe terelni, akkor — mint akiket az álmukban zavartak meg — nagy lomhán, kedvetlenül és készületlenül fognak valamihez, amiben nincs semmi köszönet.

A céhbe állás.

Irta: Móricz Pál.

I.

Amidőn Szücs András átesett az inasestendőkön és a vándorlegénykedésbe is belefáradt, Babarcsi Pál céhmester elé járult.

— Nemzetes céhmester uram — mondotta a legény — készen állok. Remekes munkával is bizonyosságot teszek az érdemes szücs-mesterségből.

Bár ékesen kunkorított baiusszal begyeskedett Szücs András, a szigorú céhmester előtt nem volt tekintélye. Babarcsi Pál céhmester még az inaszkodása, legénykedése idejéből megfigyelte Andrást. A gazdag fiu inkább hejhujázott és ami komoly mesteremberekhez nem illik, a mesterségbe vágó tudományok gyakorlása helyett léhaskodott. Azértlan a céhmester összerántotta a szemöldökét. Nagyon csóvált fején:

— Kedves öcsém, nem foltozó vargaság a szücsök tudománya. Igen nehéz feladat a szücsremek.

— Tudom.

— Tudom? Ehe, he? Öcsém, könnyű azt így szájjal elmondani. Fogósabb a cselekedtetje. Sok minden fordul a szücsremek.

A hetyke Szücs András csapott a kezével:

— No, azt a kurta fehér ködmönt, dolmány nagyságában, megcsináljuk valahogy.

Babarcsi céhmester még inkább megcsóvált fejét:

— Csak ne olyan szaporán, öcsém! Mert ez még nem minden. A virágos, cifra suba próbálja ki igazán a mestert. Ki, hogy s mint tud a tüvel, selyemfonállal mesterkedni. Meg a kos-zacsó himzés sem kontárkézűtelik ki. A szétterpeszkedő pávamadar tolla olyan gazdag, olyan pompás... Hát a sallangmetszés! A szironymunkák! Ehe, he! — a szigorú céhmester a vastag bajusz alól elmosolyodott — de hiszen minek beszéljen tovább, öcsém uram, ugyis bölcsen tudja ezeket és így tudomásul veszem a remekbe állást, céhbéli előjáró mesteruraimékhöz elindítom a táblát, hogy adott napra gyűljenek össze.

A Babarcsi Pál céhmester háza a Rókusson a Fehérló-utcában feküdt. Nádfedeles fordított ház volt ez, kívül-belül olyan hófehér, mint a hamvas irha. A mesterek a következő vasárnapon ezen háznál cselekedték az első eljárást a Szücs András remekes céhbeállításának ügyében. A vendégszobában foglaltak helyet, ahol a falitükör háta mögött aranykék szemű pávatollak kacsintgattak ki. A diófa asztalján a céhmester ült. Jobb keze felől a nemes város megbízott embere, a kövér céhbiztos Hódi szenátor terpeszkedett. Balról az alcéhmester emelgette peckes fejét. Virágosra festett fakanapén ültek. Az atyamester, a két bejáró mester, a két dékán uraimék és a többi érdemes belső emberek illő rendben sorjáztak

A mindenható pénz.

Nyilatkozat az enyhülő válságról.

Egyik kiváló debreczeni pénzügyi események kapcsán beállott helyzetről a következően nyilatkozott:

— Egy éve immár, hogy tart a gyilkos krízis, amely példátlan pusztítást tett a magyar közgazdasági életben. És a pénzügyi élet évi zárlataiból most derül ki, hogy a nagybankokat semmiképpen sem érintette a mult évi gazdasági válság, sőt ellenkezőleg lehetővé tette, hogy a helyzet kihasználása folytán még nagyobb osztalékot fizessenek, mint az előző években.

Érdekes, hogy a bécsi haute finance most leckét ad a magyar közgazdaságnak a külföldi hitel megbízhatatlanságáról. Igen helyesen megállapítja, hogy a magyar gazdasági élet tulságos nagy mérvben külföldi hitelre rendezkedett be, amely rövidesen visszavonható. A francia, belga, hollandi és svájci pénzeket azonban a feszült pénzügyviszonyok idején vissza kellett fizetni és ez okozta Magyarországon a hitelválságot. A magyar közgazdaság pedig azért keresett a külföldön hitelösszeköttetést, hogy az osztrák pénzügyi köröktől függetleníse magát.

— Ime a szép álmom szétfoszott és Magyarországnak megint csak Ausztriában kell pénzt keresnie a veszendőbe ment külföldi hitel helyett. Igaz, hogy tulságosan igénybe vettük a külföldi hitelt, csakhogyan valamennyi külföldi hitelezőnk közül éppen az osztrák a legmegbízhatatlanabb. Visszaözlött zálogleveleink háromnegyed részét is Ausztria küldötte vissza nekünk. Az osztrák bankok minden kimélet nélkül bánnak el a magyar adóssal. Máról-holnapra sok millióra rugó hiteleket szüntettek be. Az osztrák hitel semmiel sem volt jóakaratusabb és megbízhatóbb reánk nézve, mint bármely más külföldi hitel-forrás, sőt a cimletvisszaküldés folytán éppen Ausztria vált a magyar hitelkrízis főokozójává. — Igenis helyes tehát Magyarországnak az a törekvése, hogy az osztrák pénzügyi függéstől magát emancipálja.

— De ime a magyar nagy bankok is értelhetlenül megvonták mindenütt a hitelt és

a székeken és a hosszúra kihuzott asztal legvégén gubbaszkodott a remekes.

— Megáldott legyen a mi munkánk — mondotta a céhmester, akit süítő hangja miatt cerkónak is neveztek hátmegett. Intésére a mesterlegények tizenhat darab magyar báránybőrt hoztak a szobába. Még kikészítetlen nyers bőrök voltak ezek. A remekes első feladatát ezeknek a bőröknek a kikészítése képezte. A ködmönhöz fehérhátú, a subához sárgahátú bőr szükségeltetett, amelyet a remekes a céh által kirendelt egyik mesternél, az ugynevezett remekbiztosnál tartozott elkészíteni. Öreg Tóth János uram ugy-e bátran elfogadja a remekbiztoságot?

— Ahogy az érdemes céh rendeli! — felelte tisztességtudóan a felsővárosi vizimolnár, hajósok, halászok, nagyfuvarosok, pástorok és kupeczek híres subakészítő mestere egy fehérhajú, de rózsás arcú, ragyogó szemű, vidám emberke.

— Akkor hát, hogy cserebere ne történjék, pecsételjük meg a bőröket — folytatta a céhmester és a kacskaringósan vasalt céhládából a privilégiumos öreg irások mellől előkereste a céh pecsétjét. Miközben a bőröket bilyogozta Babarcsi Pál, hamiskásan a remekesre villogott:

— Megeszem én a fejemet akkor — mondotta kajánul — hm! hahogy Szücs András remekes a céhbe áll.

a szegedi hirneves Brauswetter órásnak tanítványa és 12 évig elsőrendű szakmunkása volt.

Csakis szolid, finom órák raktára.
Csapó- és Vár-utca sarok, a zenodéval szemben.

Pigniczky István
chronometer és műórás

nem voltak arra tekintettel, hogy kiméltetlen eljárásuknak valóságos gazdasági pusztulás jár a nyomában. Sőt most, hogy a helyzet már lényegesen javult és összehasonlíthatatlanul jobb viszonyok közt van gazdasági életünk, mint még röviddel ezelőtt volt, most sem viselkednek a nagybankok méltányosan. A pénzpiac javulása változatlanul tart tovább és a külföldi pénznek Berlinen és Bécsen át való felajánlása egyre nagyobb arányokban történik. A budapesti nagybankok ezeket a pénzájánlatokat eddig el is fogadták, most azonban az az érdekes eset történt, hogy a felajánlott pénz nem volt elhelyezhető, mert a nagybankok pénzkészleteiket szaporítani már nem tartják szükségesnek, viszont egyelőre nem képesek rövid lejáratú tőkéket megfelelő módon ugyancsak rövid időre kihelyezni. Megtörtént tehát az az érdekes eset, hogy a nagybankok tartózkodása következtében a bekvánkozó tőke kénytelen volt visszamenni.

— A nagybankok e tartózkodása ma már egyáltalán nincs indokolva. De ez mellékes. Nekik nem érdekük, hogy a helyzet javuljon, tehát tovább szipolyozzák az országot. Az ország vérzik és a nagybankok híznak, ez a helyzet szignaturája.

Uj felvonás előtt.

A megtagadott részvétel.

(S. T.) A karácsonyi szünet nemsokára véget ér. A jövő hét elején újra felgördül a függöny és a politika nagy színjátékának új felvonása következik.

Ezt a felvonást a választójogról lehetne elnevezni. A kormány a múlt év utolsó napján beterjesztette javaslatát. A jövő héten a képviselőház megválasztja azt a bizottságot, mely a javaslatot tárgyalásra készíti elő. — Azután az ország színe előtt törvény lesz belőle.

Az ellenzéki sajtó ugyan azt hirdeti, hogy országszerte nagy az ellenvélemény a kormány javaslatára miatt. Tények azonban nem támogatják ezt az ellenzéki állítást. A munkapártból, dacára a koalíció soraiban hangoztatott nagy szecessziós hajlandóság-

goknak, alig féltucat ember lépett ki. Jóformán kevesebb, mint amennyit a választójog kérdése miatt az ellenzéki sorok vesztek.

A közvélemény pedig szintén megnyugvással fogadja a kormány javaslatát. Ha itt-ott vannak is egynemely aggodalmak, ezek is megoszlanak a radikálisabb és a mérsékelt felfogás között és így ezek is azt bizonyítják, hogy a kormány tervezete a bölcs középúton jár. Egyébiránt pedig két hét alatt máris 50 nagyarányú testület kínálta a kormány törekvéséhez bizalmát és támogatását.

Ilyen körülmények közt nem kell tragikusán venni, hogy az ellenzék megint megtagadta a parlamenti munkában való részvételt. A többség megtette kötelességét, meghívta az ellenzéki pártokat a választójogi bizottságba. De Justh Gyula felbontatlanul küldte vissza meghívólevelét. Még azt se nézte meg, nincs-e benne Tisza István feje. A szövetség pártok intézőbizottsága pedig kimondta, hogy az adott helyzetet nem tartja az együttműködésére alkalmasnak. Mintha a mandátummal járó kötelességeket nem kellene minden helyzetben teljesíteni.

Az ellenzéknek ez a viselkedése természetesen nem állíthatja meg a munkapártot a saját kötelességteljesítésének utján. Ha az ellenzék nem jön be a választójogi bizottságba, kitölti azt a munkapárt. És ha a koalíció nem akar dolgozni, dolgozik a munkapárt a nemzetért — helyette is.

A politika új munkaszegzonját a többség ünnepélyes aktussal fogja bevezetni. Kedden pártértekezlet lesz, melyen Khuen-Héderváry Károly grófot megválasztják a munkapárt elnökéül. Este pedig az új elnök tiszteltére disztrakoma lesz. Ez az ünnepi együttlélt alkalmas lesz arra, hogy a munkapárt szilárd egységét, változatlan lelkesedését és szolidaritását tüntetően demonstrálja. De az elnökválasztás ténye ennél többet is jelent. Azt jelenti, hogy a munkapárt olyan férfi kezébe adja az elnöki méltóságot, aki valóságos csoda a magyar politikusok közt. Egy volt miniszterelnök, aki népszerű volt és aki bukása után még népszerűbb lett. Azt a zászlót, melyet ilyen kéz emel magasra, senkise fogja elhagyni.

cséje öcsémnek, hogy nem a vargaságot tanulata; mert Mucsi barátom nehezebb remekes próbákat szokott volt feladni.

— Ezt jól mondta Tóth uram — Hódi szenátor magyaron befelé nevetni kezdett.

— Az én Mucsi barátomról származik ez is — folytatta vidáman Tóth ur — ha igazi mester akar lenni a remekes, egy tehénbőr-ből szabjon ki tizenkét pár bocskort. de ugy, hogy a tehén bőre mégis egészben maradjon.

— Ehe, he! Ott voltam! Magam is halottam! — bólogatta jókedvűen Hódi — nem hogy a fiatal remekes, hanem az egész érdemes vargacéh belezavarodott ebbe.

— Ugy-e, tekintetes céhbiztos ur, végül is Mucsi barátomnak kellett megfejtetni?

— Az ám! Az én kéresemre magyarázta meg a pokolralaló. Olyan egyszerű dolog ez — ugymond — az én feleségemnek vagon tizenkét gyermeke! Ugy-e bizony bár ez a tizenkét gyerek, tizenkét pár bocskornak felel meg? A tehénbőr mégis egész; mert hiszen magok tudják mester uraimék, hogy az én feleségemnek kutyabaja sincsen . . .

— Hehe, he! — olyan jóízűen nevelték a vargákat a szücsök, Szücs András remekes is majd hogy nem félremetszette a ködmön derekát, sőt a zabolgyásra Babarcsi Pálné is benyitott az ajtón, noha egyébként sosem avatkozott a céh belső dolgába.

— Beh virágos a kedvök kivélmeknek! — bodros fehér fejkötője alól kíváncsian tekintett szét; de azután férfienek a céhmesterek egy szigorubb tekintetere zavarodottan húzta be az ajtót és a mesterek is rátértek a remekes vizsgálgatására.

Mig a munkapárt sorai így tömör egy-ségben tüntetnek az ellenzék hamis hangulat-keltése ellen, addig a jobboldalra ráköltött bomlás már a hatását is érezteti, de a baloldalon. Egy napilap felújította az 1910-iki választójogi gyűlés emlékét. Ezen a gyűlésen a Kossuth-párt szónokai álltak a legkonzervatívabb alapon. A cikkekre válaszolt a Kossuth-párt akkori vezérszónoka, Bethlen István gróf és kijelentette, hogy ő ma is ugyanezen az alapon áll. Erre aztán felhorkant a szövetséges szocialista vezérkar, mely most készül sztrájkjal támogatni azok politikáját, kik Bethlen István tanúsága szerint ma se akarnak szélesebb választójogot, mint 1910-ben. Ime így fest az a tarka-barka szövetség, mely csak úgy tud megélni, ha egy embere se mondja ki őszintén, hogy ő mit akar. Mert ha egy kimondja, azonnal hajbakapnak.

Kiss Ferenc utóda

Jelölés a püspökladányi lelkészi állásra

Általános meglepéssel fogadta ugy az egyház, mint a főiskola és a társadalom is azt az eseményt, hogy Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyzővel töltötték be a gyakorlati teológia tanítására alapított hatodik teológiai tanszéket.

De amilyen örömmel fogadta mindenki e hirt, viszont ép olyan nagy szomorúsággal látták Püspökladányban az ő távozását, a hol sokáig lelkész volt. Igazi lelkész és azonfölül még többje is volt az ő községének. — Ismeretes, hogy nagy agilitásával, munkakedvével és munkabírásával mennyit tett közséje érdekében.

Éppen azért általános érdeklődés kísérte a pályázatokat is az ő megüresedett helyére. Az elhangzott tisztet olyan emberrel kell betölteni, aki követője a cselekedetekben nagy elődjének és méltó arra, hogy Kiss Ferenc után következzen, az ő munkáit folytassa.

A pályázat lejárt és sok érdemes férfi

— Ezek meg itten la, hm! ugy nézem, hogy vakmetszések — firtatta az élesszemű céhmester, amidőn az András legény szabási tudományán nem találtak kifogásolni valót.

— Ez még a juhászoktól származik. A nyuzáskor sértették meg a bőrt — mentegődött a remekes.

— Nem határoz az — felelte Babarcsi — a remekes ne csak a szabást-varrást tudja, de tanulja meg a vakmetszettek foltozását is, hogy nyomát se lássuk a bőrön. mert különben ennek a tizenhárom vakmetszésnek tizenhárom társas pohár lesz a váltsága.

— Az ám! — helyeselték a mesterek — a remekes tudjon foltozni is.

A remekbiztosnál, az öreg Tóth János szücsmester műhelyében munkába vették tehát a remeket. Ilyen gazdag családból való remekes nem sürün került a céhben. azért a remekbíró két mester is többször. szívesen betért oda. Hiszen a remekes borral és bor-korsolyával dusan ellátta a műhely egész népét. A zsiros kaszolyban egész nap sült a tojássárgával gyurt sós tészta, melvet gubának vagy másként bábafojának is neveztek és Babarcsi Pál céhmester nem éven ok nélkül tamáskodott a Szücs András tudományában, mert az igazat megvallva az öreg Tóth János családjával és a komás mesterekkel miveltek a Szücs András remekét. Valóságos virágbokréta volt ennek a subának a tányérja, mely a két vállra borul. Még a piszléderből szabott keresztirhát is hamvas finom selyemvirágok borították.

— Bársonykabátra odaillenek ez a suba,

— Ehehen — mosolyogtak a mesterek.

— Kemény falat volna az, nemzetes uram — felelte Szücs András — meg különben is szüksége van még arra az érdemes céhnek és nemes városnak.

— Az ebadta, beszélni tud ez! — Hódi szenátor odasugott Babarcsinak.

A hízelgés Babarcsit is kihozta a komolykodásból, elnevette magát:

— Azt már látom, hogy a bába jól felvágta a remekes nyelvét. Jól van no, hát majd sorát várjuk, hogy a szücsi tudományból is hány zsákkal telik?

II.

Szücs András a kikészített bőrökkel másodizben járult a céh előjáró mesterei elé. A kurta ködmönhöz két fehérhátú bőr szükségeltetett. Egy subára tizennégy darab tubákszinű bőrt számítottak. A bőröket nem kifogásolták. Törésre és festésre megfelelt a bőr. A hosszú szabásztalra teregették fel a bőröket, mert András legénynek a szabászi tudományból is vizsgáznni kellett. A borotvaéles szabókéssel elsőb a ködmönnek kellett a derekát, az újait kiszabni. A suba szabásának meg az volt a fortélva, hogy a subagalléron a bodorszőrű, fekete bárány mind a négy lábának a suba hátára kellett esni.

— Hallotta hírét, öcsém, Mucsi vargának? — firtatta a remekest a tréfáskedvű öreg Tóth János.

— Akinek Jaksa, a rókusi harangozó elébe harangozott, amikor Mucsi mester a hátán hozta a lóhbort Dorozsmáról?

— Arról a Mucsiról beszélék. Szeren-

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK!

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Főüzlet 11-57. sz. Fióruzet 732. sz

pályázott Kiss Ferenc örökére. A minősítő bizottság e hó 9-én tartott ülésén történt meg állapítás szerint Bélteky Lajos Hajdusoboszló, Radó József Ócsöd, Ballay Aladár Danesháza, Mészáros Lajos Sáp, Dr. Szakács Albert Mezőtúr, Kállay Sándor Bihar, Tóth József Körösladány, Pótor Elemér Csenger, Fias Kálmán Karcag, Földváry Jenő Somogyudvarhely, M. Szabó Miklós Királydaróc, Kájel István Ószöd, Rásó János Turkeve, Kozma Zsigmond Biharnagybajom, Papp László Bors, Szabó Imre Tiszaszőlős, Balogh Gyula Tápíószele, Varga Jenő Méhletek, Kocsis Jenő Gyulavár, Ruzsa József Vezseny, Érsek Elek Szárazajta.

E pályázók közül kell megválasztani azt, aki a püspökladányi nagy állásra Kiss Ferenc után odaakarnak állítani.

Amint igen jó helyről értesülünk a fölfogás már ki is alakult és a bizalom már körülvette a maga emberét, Bélteky Lajos hajdusoboszlói lelkész személyében, akinek szinte egyedül van kilátása a megválasztásra. Az ő személyében látják a legalkalmasabb utódot. Kétségtelen is, hogy a választás szerencsés. Bélteky Lajost tehetséges, nagytudású, munkás embernek, erélyes, jellemes férfiúnak ismerik, kiváló szónok és az egyházi és társadalmi életben már eddig is kiváló szerepet játszott.

Értesülésünk szerint — ismételjük — Kiss Ferenc méltó utóda Bélteky Lajos lesz a püspökladányi parochián.

Hadseregszállítások a kamaránál

A debreceni kamara akciója.

A kamara évről-évre fokozottabb munkásságot fejt ki, hogy a hadsereg részére történő közszállításoknál a kamarakerület iparosainak és kereskedőinek érdekei a kívánatos méltánylásban részesüljenek. Erkölcsei és anyagi erejével igyekszik a kamara segíteni azon törekvéseket, hogy a helyi és kisipar érdekei komolyabban vétessenek figyelembe a közszállítások odaitélésénél.

Igy több esetben intézett a kamara felterjesztést a cs. és kir. közös hadsereg bak-

a remekbiráló mesterurak a bábafozók ropogtatása, a boros poharak üritgetése közben csodálták, váltig dicsérték a gazdag legény remekét, aki ilyenkor a tessék-lássék kedvéért öltögetett is nehánvat.

Tíz hét alatt készült el a remek. Az öreg Tóth János kis diák fia, a Jancsi gyerek a bőrkön tapasztalt tizenhárom vakmetszést is olyan finoman beöltögette selvemcérnával, virágok és levelek alá rejtegetve, hogy a szücsremek bemutatásánál az éles szemű céhmester sem fedezett fel két vakmetszés gyenge nyománál egyebet. Sietett is kimondani az ítéletet:

— A remekes pediglen tanulja meg jobban a foltozást! Ezen két hibák miatt pedig tartozik a mesterasztalnak két társopoharat fizetni!

A két társopohár bor értéke két ezüst pengőforintnak felelt meg, de Szücs András remekes, csak hogy a céhbe felvették, szívesen fizette az egyéb szokásos taksákat is. A remek bemutatásakor illő módon vendégelte meg a céhmestereit. Ételből italból bőven jutott a felszolgáló legényeknek is. Olvan sült egész malacokat hordoztak körül, melyek szájukban citromot haraptak és bár Babarcsi céhmester fogadását vesztve, korántsem harapta le fejét. Csillagos nyelű bicskáiával inkább a malacfejből falatozott. Mindamellet az idő az öreg céhmesternek adott igazat. Szücs András remekes nem vénhedett meg a céhben, midőn gazdag örökségét megkapta, kalmárnak csapott fel. Tiszai hajókat vásárolt. Buzával kereskedett át a Dunára is. Sallangos dohányszakcskóját dicsekvéssel mutogatta mindenfelé:

— Ez is itt, lám a magam kézmunkája! A híres Babarcsi céhmester idején készítettem még én ezt — remekbe . . .

kancs és bőrnemű ruházati szükséglete fedezésének a kerületbeli kisiparosoknál leendő fokozottabb beszerzése érdekében.

A kamara széles körben hívta fel annak idején az érdekelt iparosok figyelmét, ajánlattételre szólította őket s felterjesztéseinek eredményeként most vette a rendelkező miniszteri leiratot, mely szerint a közös hadsereg 1913. évi lábbeli szükségletéből a kamarakerület cipésziparosai 3358 bakkancs elkészítésére nyertek megbízást.

A fényes, számszerű eredmény, mely az előző évek sikerét is felülmúlja, csak újabb bizonyítéka a kamara buzgó támogatási tevékenységének.

Látogatás Labella kisasszonynál A jósnő szereplése

Áll Debrecen város közepén, a Szent Anna-utca sarkán, közvetlenül az új vármegegyháza mellett egy kis ósdi, földszintes épület. Nos, ez a régi házacskó egy pár nap óta nagy nevezetességre tett szert Debrecenben a „hirneves“ Labella kisasszony révén. Itt bérelt ki ugyanis önagysága tagadhatatlanul élelmes impresszáriója egy kis két részből álló, egymástól függőnyel elválasztott üzlethelyiséget. Kívül, a kirakat elé odaállított egy óriási vászonképet, melyről egy csekély ruházattal ékeskedő, legalább is három mázsásnak tetsző, két méteres magasságu hölgy alak tekint le nemes büszkeséggel, mellette elhaladó, közönséges termetű embertársaira. Az ajtó elé kiállított egy jótorku embert, aki időközönként hangos szavakkal hívja az ott elhaladó békés embereket Labellának, a jósnőnek megtekintésére, melynek nincs is olyan nagy ára, hisz az egész multság nem kerül többbe, mint 20 fillérbe. Ki sajnálna hát ennyi pénzt jövőjének megtudásáért, vagy a hirneves jósnő — aki amellet még a világ egyik legkövérebb embere is — megtekintéséért?

Megnézem tehát pénztárcám csekély tartalmát, óvatosan kiszámítva előbb, hogy a felesleges fényűzés miatt nem kell e lemondani megszokott feketémről és szivaromról s midőn megnyugtató eredményt kapok, mérés elhatározással rátésem kezem a kilincsre és a következő pillanatban benn vagyok a szentély előcsarnokában, hol kivülem már legalább is öten, hatan szoronganak. — Kalapos hölgyek, szegény munkás emberek vegyest. Mindnyájan — jó magam is — letezzük a belépő-díjat és várjuk a fejleményeket. Nemsokára, alig pár perc múlva, félrehúzódik előlünk a függöny s egy csapat elégedetlen arcú, kifelé törekvő emberrel találjuk magunkat szemközt. Amint azok elementek egy körülbelül háromnegyed méteres pódiumon föltűnik a bágyadtan pihegő, tört szemű Labella Irén kisasszony, egy vaságyon ülve piros-bársony ruhában.

Mellette egy husz-huszonkét éves hölgy az impresszárió felesége, rokona, vagy alkalmazottja, nem tudom. Előre lép egy-két lépést, aztán gyorsan beszélni kezd.

— Bemutatom Önöknek Labella Irén kisasszonyt. (A kisasszony illemtudóan feláll, ami látható megerőltetésébe kerül.) Született Belgrádban, most 19 éves, 180 kiló, felső lábszárának kerülete 180 centiméter. Szülei hozzáképest normális emberek.

A bemutatásnak vége. Nézzünk összevissza, ketten, hárman talán a jóslás kezdetét is várjuk s midőn látjuk, hogy az nem

akar megkezdődni, csalódottan készülünk kifelé. De az ottlévő kisasszony bevágja a viszszavonulás útját. Elképzeltető gyorsasággal felkap egy kis fatányért s ugyanígy beszélni kezd.

— Labella kisasszony felkéri a tisztelt jelenlevőket egy kis borra való adására. — S körbe hordozza a tányért, mindenki előtt megállva.

Elsötétült arccal akarok távozni. De a szegény visszatart. Egy 10 filléres pénzdarábot dobok a tányérba s menten indulok is kifelé. Még hallok a kisasszony hangját, hogy aki jóslatni akar 30 fillérért külön fülkében meghallhatja, hogy mit rejteget számára a jövő. De én nem hallgatok oda, hanem sietek ki, utközben azon gondolkozva, hogy honnan veszem elő a fekete árából hiányzó 10 fillért.

Nem akarunk senkit bántani. Csak annyit jegyzünk meg, hogy az egész dologban valami különös ízt találunk. Különös, hogy a város közepén, vásári komédiába való dolgok állhatnak, különös, hogy egy nő pusztán megtekintéséért 20 fillért kérnek, különös, hogy azt az üzleten kívül, mint jóslási díjat tüntetik föl és végre különös, hogy benn, mikor egyáltalán semmi érdekes dolgot nem láttunk, borra valót mernek kérni, amely — számítva az emberek szegényérzetére — nem lehet 10 fillérnél kevesebb. Tehát csak a megtekintés 30 fillérbe kerül. Ezen fölül van még a 30 fillér jóslási díj. Határozottan jó üzlet és csak annyit vonunk kétségbe, hogy e sok dijról tudna a rendőrség valamit.

Sip.

Nők a művészetben.

Weiszkopfnéék a színiügyi-bizottságban.

(Nagyváradon azt az újítást hozzák be, hogy a városi bizottságokban a nők is helyet foglaljanak. Fotográfusunk . . . párdon fotoművésziünkkel felvett készítettünk arról, hogy fog lefolyni ez alapon Debreczenben a színiügyi bizottság ülése.)

Békés Gyula: A jövő hét műsora a következő: hétfőn Ember tragédiája ujdonság, kedden Vigyázz a nőre . . .

Egy női bizottsági tag: Ezt tessék levenni a műsorról. Ilyen darabokra nincs szükség. Tessék megjegyezni, hogy a nőkre nem kell vigyázni sem kedden, sem szerdán, hanem csak a férfiakra!

Békés Gyula: Szerdán Van-e valami elvámolni valója új betanulással . . .

Másik női bizottsági tag: Jobb lesz, ha kitanulják. Abban a darabban helytelenkednek . . .

Békés Gyula: De kérem, hisz nem csinálnak benne semmit!

Másik nő: Épen azért . . .

Ezután a felszólalások következnek. Körülbelül ilyenformán:

Weiszkopfné: És kérem, ilyen darabokat, mint az a Kis gróf! Egy jó családból való fiatalember elvesz egy olyan perszonát, egy színésznőt! Kérem, az embernek fiai vannak! Még rossz példát csinálhatnak! Még azt hihetnék a tapasztalatlan huszonöt-huszonhat éves fiuk, hogy ez Gang und Gäbe . . .

Kölné: Aztán az ember egészen elveszti az illuzióját. Kérem, a Bérczy azt mondja a Vajdának, hogy milyen szép selyemruha van rajtad és a Vajdán pedig crep de chine ruha van moaré aplikációval. És miért viselnek a kórista leányok priszfrez szoknyát? Az már három éve kiment a divatból!

Kovács József elnök: Van még valakinek valami kérdezni valója?

Löwné: Nekem van!

Az elnök: Tessék!

Löwné: Ugyan kérem kedves igazgató ur, hol csináltatta a felesége azt a barna trotör ruháját?

D'or.

- Kora?
- Husz éves.
- Foglalkozása?
- Nincsen.
- De ha van, akkor . . . ?
- Cseléd.

— Hely és foglalkozás nélkül — folytatja a jelentést a közrendőr — csavargott az Árpád-téren, ahol házról-házra járt és kéregetett. Ötvennégy fillért találtam nála, melyet tisztelettel beszolgáltatok.

— Haza igyekeztem volna Nyiregyháza . . . Gyalog még se lehet . . . Nagy a hó! Hideg is van . . . *Megfagyhat* az ember . . . — mondja Szabó János.

Leutalják. A részeg csavargók, a sipisták közé . . . Így írja elő a *törvény* . . . Ez a szegény ember gyermeke.

A GAZDAG EMBER GYERMEKE.

A gazdag ember gyermeke jó meleg ruhában jár, nevelőnő ügyel lépteire s ha náthás lesz a gyermek, okvetlenül „*felmondás jön*” a kisasszonynak. Még csak pöttöm, öklömmnyi, már is vannak szenvedélyei, különös passziói.

— Tisasszony! — mondja selypesen, a nyelve nem igen bajlódik a mássalhangzókkal, a *számkót* okvetlenül elébem hozza!

— De Gabika! . . . Az utcán . . . Hogy gondolja? . . .

A csöppség kimeresztí nevető szemeit, arca felgyullad és apró lábaival olyat topant, mintha fejedelem lenne.

— Akarom! — mondja dacosan.

. . . Tizenkét óra. Az urfi privátát vesz. A szegény ember gyermeke szorgalmával kell bajlódjon a feladattal. Neki havi pár forintért megfejtí a tanító ur előre. Ki is kíséri az ajtóig. Ahol már vár rá a kisasszony.

— Itt van a szán?

— Itt! — mondja félig sirva, félig nevetve a „Freulein”, aki a maga asszonyi öntudatával már megérzi, hogy selymes arcán és formás termetén megakad az uri emberek tekintete. Szép lány, megérdemli a *figyelmet*.

— Nagyon kedves! — mondja egy öreg matróna, mikor elhalad mellette a *szánba fogott ledny*.

— Utálatos, — mondom én — *lovat* csinálnak egy elkényeztetett kölyök kedvéért egy ilyen gyönyörű leányzóból.

Összevillan a szemünk, a gondolatunk. A Freulein elpirul, tetejétől a talpáig. Aztán dacosan ránt egyet a szánon, melynek tetején „*az urfi*” csettint a nyelvvel és szaporán örül:

— Gyí te fakó! Ne te fakó!

(gy. zs.)

Közoktatás

— **Megkezdődött a 2-ik félévi beiratkozás a Nöth zenekonzervatóriumban.** Szent Anna-utca 18. szám. Beiratkozni bármikor lehet az esti tanfolyamra is. A felnőttek külön oktatást nyernek. Testvérek kedvezményben részesülnek. A hegedű- és cimbalomtanítást Nöth Antal vezeti, aki a cimbalomtanítás terén 8 évi működése óta eddig is méltó feltűnést keltő eredményeket ért el az által, hogy több végzett növendéket, mint cimbalom művésznőt bocsátott el. Bővebb felvilágosítással szolgál Nöth Antal igazgató a hivatalos órák alatt: d. e. 8—12-ig, d. u. 3—6-ig.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Szele György lelkész, Kistemplomban 9 órakor dr. Baltazár Dezső püspök, 11 órakor Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Boér Károly vallás-oktató lelkész, az Ispotályi templomban Demeter Gyula s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapó-kerti imaházban nt. Kovács János vallás-oktató lelkész, a Homokkerti-imaházban Polgár Gyula s.-lelkész. Délután fél 5 órakor a főiskolai oratóriumban vallásos estély lesz.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Szederényi Lajos segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **A jog- és pénzügyi bizottság.** A januári közgyűlés előkészítésére e hó 21-én kedden délután 3 órakor tartja meg ülését a jog- és pénzügyi bizottság, amelynek meghívóját és tárgysorozatát most küldte szét Vargha Elemér dr. tanácsnok.

— **A Csokonai-kör választmányi ülése.** A Csokonai-kör választmánya január hó 20-án, hétfőn délután fél 5 órakor a Csokonai-házban ülést tart, amelynek tárgysorozata a következő: 1. A Löfkovits-pályázat bírálata. 2. A Kazinczy-pályázat bírálata. 3. Egy nagybecsű ereklve bemutatása. 4. Jelentések. 5. Folyó ügyek.

— **Papp János esperes távozása.** Papp János debreceni görög katolikus espereslelkész tiszteletére, aki a hajduböszörményi parochiát foglalja el, nagyszámu tisztelői, barátai vasárnap este az Angol királynő fehér termében bankettet rendeznek, amelyre már eddig is Debrecen társadalmának előkelőségei jelentkeztek. A közszeretethen álló lelkész helyét Papp Gyula foglalja el.

— **Halálozás.** Kiterjedt uricsaládot borított gyászba mai napon a kérlelhetetlen halál. Meghalt Békés Emil szeszgyáros 14 éves kis leánykája Böske, néhány havi szenvedés után. A viruló szép gyermek pár hó előtt meghült, tüdőcsucshurutot kapott, szenvedéseitől ma megváltotta a halál. Az elhunytban Békés Lajos bankigazgató, Békés Gyula földbírtokos és Békés Kálmán dr. unokahugukat gyászolják. Mint értesülünk, a gyászoló család szegény polgári iskolás leánykák javára nagyobb alapítvánnyal örökíti meg a kis halott emlékét. Temetése vasárnap délelőtt 10 és fél órakor lesz a Vörösmari-utca 1. sz. gyászaházról.

— **Változás a vegyakisérleti állomás vezetésében.** A földművelésügyi miniszter dr. Széll László gazd. akadémiai rendes tanárt és a debreceni állami vegyakisérleti állomás megbízott vezetőjét, abból az alkalomból, hogy a vegyakisérletigazgató akadémiaától véglegesen külön választatik és teljesen önálló szervezetet nyer, e közben teljesített sok évi kiváló és hasznos működésének elismerése mellett a debreceni állami vegyakisérleti állomás vezetésétől fölmentette és helyébe ideiglenes vezetőül dr. Adorján József főügyészt nevezte ki.

— **A Csokonai-kör januári felolvasó ülése.** A Csokonai-kör a jövő hét folyamán tartja januári felolvasó ülést, amelynek műsorát csupa debreceni írók és költők fogják kiállítani. Mitrovics Gyula dr. a kollégium bölcsészeti karának esztetikai tanára a maga tudománya köréből fog néhány általános érdekű kérdést fejtegetni. Szathmári Zoltán, a „Debreceni Szemle” élénk tollu szerkesztője elbeszélést mutat be, de a felolvasó asztalnál megjelenik Debrecennek két országosan ismert költője, az egészségét visszanyert Oláh Gábor s az örök iflu s örök népszerű Szávay Gyula, akik más-más hangu, de egy magasabb harmoniában mégis összeolvadó költeményeikkel bizonyára igazi szellemi gyönyörűséget fognak szerezni a hallgatóságnak.

— **Várady Zsigmond temetése.** Bécsből táviratozzák: Várady Gábor budapesti ügyvéd, az elhunyt Várady Zsigmond képviselő rokona ma reggel folytatta utját Semmeringbe, hogy az elhunyt képviselő hazahozatalára a hatóságok jóváhagyását kérje. Várady tetemet nem boncolják fel. Valószínű, hogy a tetemet Nagyváradra szállítják s ott temetik el.

— **Görgey Artur állapota.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Görgey Artur egészségi állapotában lényeges változás nem állott be. Az éjszakát jól töltötte, láza nincs. Hozzá tartozói állandóan körülötte vannak.

— **A „Debreceni Kölcsonös Segélyző Egylet” igazgatósága véglegesen megállapította az intézet 1912-ik évi mérlegét, mely a súlyos viszonyok dacára a folvton emelkedő saját tőkéje következtében kedvezően zárult. Az üzleti tőke, alap- és tartalékok összege 7.365.018 K 47 fillér, a tagoknál elhelyezett kölcsönök értéke 9.166.610 kor. az elért tiszta nyereség: 390.471 kor., melyből 10.000 kor. rendkívüli veszteségi tartalékra, 2000 kor. jótékony célra és 344.577 kor. a tagok haszonrészesedésére fordítatik.**

A február hó végén kifizetésre kerülő évtársulat vagyona 1.451.167 K 15 fillér, melyből minden 40 filléres törzsbetételre 149 K 50 fill. jut. A havitörzsbetétesek részére (üzletrészenként) 6% haszoneredmény kifizetését javasolja az igazgatóság.

Az 1912-ik évtársulatnak volt 42.280 törzsbetétje, az összes évtársulatok 97369 törzsbetéttel zárultak. Az új 1913-ik XXX-ik évtársulathoz eddig már 18500 törzsbetét adatott ki. A rendes évi közgyűlés ideje február hó 23-ra tétetett.

— **A Plac-utcai bérház építése.** Vargha Elemér dr. tanácsnok a Plac-utcai bérház építésének befejezése körül fölmerült kérdések tárgyalása érdekében az építő bizottságot e hó 21-én kedden délelőtt 10 órára hivata egybe.

— **Megszökött a közkórházból.** Még az elmúlt év november havában szállították Debrecenbe Weiszberger Dezső közigazgatási toloncot, akit idült betegségével a közkórházban kellett elhelyezni. Nevezett Kabára való honnan gyakorta jöttek látogatóba hozzátartozói. Ma is bejött a fivére, aki sötétbarna öltönyt hozott számára. Ezt estefelé felvette, kiment az udvarra s egy létrán átmászott a kórház falán, aztán nyomaveszett. A kórház igazgatósága a rendőrséget megkereste köröztetése iránt. Mi azonban szigorubb ellenőrzés miatt keresnénk meg a kórház igazgatóságát.

Nélkülözhetetlen idegyöngeségnél, bágyadtságnál, szédülésnél, sápkórnál, vérgyöngeségnél és emésztési zavaroknál. **Lábadozóknak Leciferrin gyorsan visszaserzi az elvesztett erőt.** **Gondos anya Leciferrint ad gyorsan növekvő leányának és fiának.**

Ára K. 4. Gyógyszertárban kapható. Főleírakat Tü-Ük József/gyógyász., Budapest, VI., Király-u. 12.

Leciferrin

— **Az időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint nyugat felől lassu hőemelkedés és elvélve havazás várható. Sürgöny-prognózis: Nyugaton fagypontkörüli hőmérséklet, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: — 7.9 C. Meteor szerint az időjárásban továbbra is a hidegebb idő fejlődése várható, részben hóeséssel, esetleg szeles idővel. — 23-ika pedig a csapadék fejlődésének kedvez leginkább. Januárius havának még hátralévő változási napjai 20—22—23 és 28-ikára esnek, amelyek közül egyik sem enyhe jellegű, így leginkább a hideg fejlődését várhatjuk.

— **Menyasszonyok, vőlegények.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 11-én délután 4 órától kezdődőleg e hó 18-án délután 4 óráig a következő eljegyzéseket jelentették be: Fehér Mór dr.—Klein Berta, Jégermann Ferenc—Kovács Terézia, Jakab János—Pintér Anna, Molnár József—Kaszás Erzsébet, Erdős János—Pál Mária, Farkuly János—Bujdosó Ilona, Kovács Imre—Tömösvári Mária, Zih Sándor—Betrohai Eszter, Szabó István—G. Tar Julianna, Szabó Sándor—Szücs Klára, Szamadó József—Takács Rozália, tapolczai Tóth Elemér—lászlófalvi Dávid Katalin, Kozma István—Balogh Zsuzsanna, Dékán Antal—Szücs Erzsébet, Horváth János—Gyöngyösi Mária, Pázmándi Gyula—Harsányi Eszter, Bányai János—Szücs Mária, Örsy Gyula—Ridel Mária.

— **Visszamaradt áruk eladása.** A szolnoki pályaudvaron a visszamaradt árucikkeket január 24-én árverezik el. Az eladásra kerülő cikkek jegyzékét a debreceni kereskedelmi és iparkamara megküldte a kereskedő-társulatnak és az ipartestületnek Szolnokra.

— **A mexikói leány vőlegénye.** Székesfehérvárról jelentik: A székesfehérvári társaságoknak nagy szenzációjuk akadt ezen a héten. Szereplői: dr. Kuthy József főigazgató József nevű fia, a másik egy mexikói milliomos-családnak, a Gaudelup de la Sierra familiának Rositta nevű leánya. Kuthy József egy nagy berlini gyárnak volt tisztviselője. A gyárral régebb idő óta összeköttetésben áll a mexikói Gaudelup de la Sierra cég, a melynek a főnöke nemrégiben áthajózott Európába s magával hozta gyönyörű leányát Rosittát is. Nehány héttel ezelőtt Berlinbe is ellátogatott a mexikói papa s mikor a berlini cég telepeit járták be, véletlenségből a fehérvári fiu került melléjük vezetőnek. A vezetésből csakhamar szerelem lett. Rositta a papájának elírta, hogy vagy a fehérvári fiu menyasszonya lesz, vagy senkié, a papa pedig, miután meggyőződött róla, hogy Kuty József egyike a gyár legtehetségesebb tisztviselőinek, egyszerűen felajánlotta leánya kezét a szimpla-állású hivatalnoknak. A boldog vőlegény azonnal kilépett a berlini cégtől, s a családdal együtt Londonba költözött. Itt ugyanis fióktelepe van a mexikóinak. A legközelebbi napok egyikén visszamennek Mexikóba, de a márciusban megtartandó lakodalom után a fiatal milliomos átveszi a londoni fiók vezetését. Hátra van azonban még egy súlyos dolog. Kuthy József ugyanis magyar polgár s mivel még nagyon fiatal, az ősszel Bécsbe költözik feleségével s beáll — huszárönkéntesnek.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 11-én délután 4 órától e hó 18-án délután 4 óráig a következő házasságok kötettek: Molnár Gyula—Bot Mária, Kurucz János—Berta Anna, Pavur Pál—Oláh Rozália, dr. Kovács Gábor—Kenézy Olajzia Erzsébet, Papp Sándor—Kecskéc Erzsébet, Kiss Imre Sándor—Simon Erzsébet, Sándor György—Némethy Julianna, Körhöny Mihály—Balogh Eszter, Bordás Mihály—Nagy Amália, Mészáros János—Sztokó Erzsébet.

— **Besurranó tolvaj.** Szücs Eszter Rakovszky-utcai lakos panaszt tett ismeretlen tettes ellen, aki lakásába besurrant s onnan szabadhelyről vasalót, lepedőt és két törülközőt ellopott.

— **Herceg és kardalosnő.** Londonból jelentik, hogy a volt szász-weimari trónörökös, jelenleg Ostheim gróf vagyonára végrehajtást vezetett egyik hitelezője. E prózai sorok mögött mári eledésbe merült hercegi romantika rejtőzik. Hermann, szász-weimari herceg, nevezett fejedelemségnek egykor trónörököse, elsőrangú póljátékos és a vértés testőrezred tisztje, 1909-ben feleszeretett a londoni Daily-színház egy kórta-lányába, aki az angolra átdolgozott „Vig-özvegy”-ben lépett fel. A herceg lemondt a trónutódlási jogáról, felvette az Ostheim gróf nevet és Londonban megesküdött Lottere Wanda Paola kisasszonnyal, aki Neustart grófnő néven vezette be magát a hatóságok irakiba. Ostheim grófiék abból az évi 40.000 márkából éltek, amit a volt szász-weimari herceg rokonsága juttatott Herman hercegnek. A romantika és a boldogság azonban csakhamar tovaröppent. Két esztendei együttélés után, 1911-ben, francia bíróság előtt az asszony kezdeményezésére, megindult a válóperük. Ezenkívül Németországban és Angliában a házasságot érvénytelenítő eljárást is folyamatba tették. E perek hatalmas költségei az egykori szász-weimari herceget kinos pénzzavarba sodorták. Egy hírhedt piccadilly-i uzorástól volt kénytelen felvenni 12.000 márkát. A lejárat napján Ostheim gróf nem tudott fizetni, mire végrehajtást kért ellene kérélhetetlen hitelezője. A kitűzött tárgyalási napon a herceg nem jelent meg s így az ügyet egyelőre elnapolták.

— **Egy nagy szélhámós letartóztatása.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A rendőrség két detektívje tegnap délután négy órakor megjelent sürgős idézéssel Pallós Ignác építési nagyvállalkozó Hegedüs Sándor-utca 16. szám alatti irodájában s bekísérte Pallóst a főkapitányságra. Ott Szentkirályi Béla rendőrfőfogalmazó a nagyvállalkozót, aki vasuti vállalkozásai révén szélés körben ismeretes, őrizet alá helyezte. Az éjszakát Pallós a főkapitányságon töltötte, ma délelőtt hosszasan kihallgatták és egészen kétségtelen, hogy még a mai napon letartóztatják. A feljelentés és az őrizet alá vétel aránylag csekély jelentőségű dolog miatt történt, de a kisebbrendű büncselekmény mögött nagyméretű üzleti szélhámosság rejtőzik. Bankkörökben már hetek óta beszélnek Pallós Ignác bajairól. Pallósról eddig kiderült, hogy különböző intézeteket s angol cégeket hat millió korona erejéig csapott be s egy a Máv. ellen elkövetett 30.000 koronás csaláson vesztett rajta.

DR. KUTHI SÁNDOR

ügyvéd irodáját

CSAPÓ-UTCZA 26. SZ.

(dr. Bruckner-ház)

alatt megnyitotta.

Telefon: 955. sz.

— **Óriási hajókatasztrófa.** Triesztből táviratozzák: A Sebanico gőzösön tegnap borzalmas robbanás történt, melynek sok áldozata van. A robbanás, mint ezt szakértők megállapították, hogy a gázok, amelyek a karbid-salakkal telt zsákokban keletkeztek önmaguktól gyuladtak meg, ami exploziót idézett elő. Óriási embertömeg van állandóan a kikötőben, akik hozzátartozóikat keresik. Szívtépő jelenetek játszódnak le a tömeg között. — Egy másik hajókatasztrófa is történt, amelynek híre Oportóból érkezik. A „Veronese” nevű angol gőzös, amely Brazília felé volt utban, a leixoesi kikötő közelében zátonyra jutott, alig hogy a kikötőt dagályban elhagyta. A hajó 139 utasa közül 89-et megmentettek és eddig 19 holttestet agnoszkáltak. A hajót, amely a sziklába furódott, elveszítettnek tartják. A mentési munkálatok rendkívül nehezen mennek. Az éjjel elszádkadt az utolsó mentőkötél, mely a „Veronese”-t még a parthoz kötötte. Mégis sikerült 33 utast, többnyire nőket és gyermekeket megmenteni.

— **Népesedés.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban e hó 11-én délután 4 órától kezdődőleg 37 halálesetet, 58 születés jelentettek be. A természetes szaporodás tehát 21 egyén.

— **Gondos anyák figyelmébe.** A gyermekbetegségek ellen való legjobb védekezés az, ha gyermekeinket erőssé, edzett és a ragályos betegségekkel szemben ellenállókéssé tesszük. Az angol gyermekhalandóság azért sokkal alacsonyabb mint a miénk, mert a fent elmondottakra ott kiváló gond fordítanak s nincs család, hol a gyermekek a hideg évszak alatt ne fogyasztanak a csukamájolajat. Igaz, hogy a gyermekek nem szívesen vették be e szert, de mióta a Zoltán-féle csukamájolaj forgalomba jött, azóta elterjedése oly nagy, hogy kevés családnál hiányzik s minden gyermek szívesen veszi.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 17-én délután 4 órától kezdődőleg e hó 18-án délután 4 óráig a következő haláleseteket jelentették be: Szabó Sándor ref. 10 hónapos, Bak András ref. 48 éves, özv. Csobai Jánosné Bihari Julianna ref. 67 éves, Miszti Gyula ref. 19 éves, Bozai Sándor r. kath. 21 éves, özv. Tóth Bálintné Fodor Zsófia ref. 70 éves, Békés Erzsébet izr. 13 éves.

A „Creme Simon” a meghasadt bőrre, a kezekre és a megrepedezett ajkakra bámulatos hatással bír. Egy pár óra alatt a szeplőket, arcvörösséget, bőrhámlást mintha varázskezek tüntetnék el. Sőt még a zsenge gyermekbőrnek is hasznos. A „Creme Simon” az arcszörtelet is hathatósan megsemmisíti.

TUBERIN
ÖRKENY

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezzünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghűlésből eredő köhögés, rekedtség, meghűlés, nehézlégzés és a légzőszervek harutos megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőségek által javasolt **TUBERIN**. Mindenütt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból:

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

„József Főherceg Szálló“

BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3 K-tól feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS-TÉR 2. SZÁM.

— Az orvosi tudomány minden súlyos kór, de különösen az Epilepsia ellen lankadatlanul kutatja a biztosan gyógyító módszert. Igazán örvendetes, hogy orvosi szakörök is mindjobban elismerik, miszerint az a gyógymód, melyet dr. Szabó B. Sándor az Epilepsia gyökere gyógyítására meghonosított, súlyos esetekben is kitűnően beválik. — Csak kötelességet véllünk teljesíteni, midőn ezt t. olvasóinknak tudomására hozzuk. — Gyógyulást keresőknek díjtalanul ad felvilágosítást dr. Szabó B. Sándor rendelő intézete, Budapest, Nagykorona-utca 18.

— **Értesítés.** Van szerencsém a n. é. sörfogyasztó közönség b. tudomására hozni, hogy a vezetésem alatt álló **Pilseni sörházban**, Pittrof Lipót temesvári építész által készített, modern amerikai hűtőt létesítettünk, minélfogva az **Első Pilseni Részvénytársaság** világhírű **Császárforrás** söre és a müncheni **Spatensör** a maga kitűnő minőségében kerül csapolásra és áll a n. é. közönség rendelkezésére. Kiváló tisztelettel: Szklenár József.

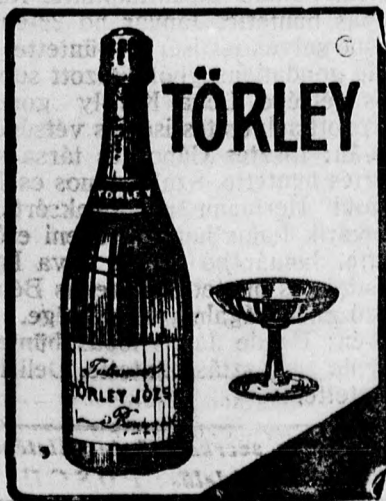
Valódi

amerikai gummi sárcipők, boka- és gallérvédők, téli angol sapkák legolcsóbban beszerezhetők

Lengyel utóda Frank Imrénél.

— A folyton élesedő megélhetési harc összes erőink megfeszítését teszi szükségessé. Magától értetődik tehát, hogy annál többet kell törődnünk egészségünk jó karban való tartásával. Ki merné tagadni, hogy ennek egyik leglényegesebb alapfeltétele: a szabályos emésztés? A világhírű **Ferencz József-keserűviz**, (ha naponkint a reggelizés előtt egy fél borospohárra valót megiszunk belőle) azzal a megbecsülhetetlen tulajdonsággal bír, hogy már az egészen idültté vált gyomor- és bélrenyheséget is biztosan, gyorsan, enyhe módon megszünteti. „Makacs székrekedésnél is”, igazolja az irgalmasok messzehíres bécsi közpórházának hivatalos bizonyítványa, „kitűnő eredménnyel használjuk a természetes **Ferencz József-keserűvizet**.” Egy kísérlet mindenképp meggyőző erről; oly olcsó, hogy minden polgárember megveheti magának! — Kapható gyógyszerésznél, drogistánál és fűszerkereskedőnél. Vigyázzunk a valódiságára! A **Ferencz József-gyógyforrások** szétküldési igazgatósága Budapesten.

— **Téli keztyűk**, teveszőr mellények és harisnyák, vadász sapkák és lábszárvédők valódi Jäger-féle alsó ruhák **Frank Testvérek**nél az új megyeháza mellett. Telefon 749.

A főherceg nyomorgó fia és családja.

Körülbelül tizenegy év előtt egy szerencsétlen, hányatott sorsu ember tűnt föl Budapesten: Wallburg Ernő báró, aki az 1899-ben elhalt Ernő főhercegnek Skublits Laurával kötött házasságából született s akinek okirathamisítási pöréről annak idején az egész világon beszéltek. Ernő főherceg ugyanis annak idején engedelem nélkül, de törvényesen házasságot kötött Skublits László zalamegyei földbirtokos Laura nevű leányával s e házasságból négy gyermek született. Köztük a legidősebb Ernő volt, a keresztlevél szerint Wallburg Ernő báró. A keresztlevélben ugyanis mint apa Karl Edler von Wallburg szerepel és Hugonnay Laura grófnő, mint anya. Már pedig a katonai évkönyvben sem Karl Edler von Wallburg nem szerepel, mint ahogy Hugonnay Laura grófnő sem volt soha. Eppen e körül történt hamisítás, de, hogy ki követte el, az örök titok marad. A laibachi Landesgericht annak idején le is akarta tartóztatni Wallburg Ernő bárót, kit az okirathamisításban részesnek tartott, de később megszüntette az eljárást. Wallburg Ernő báró atyja, Ernő főherceg életében a 82-ik gyalogezrednél szolgált mint főhadnagy. Amikor Ernő főherceg 1899-ben meghalt, báró Wallburgnak ott kellett hagyni a hadsereget. A báró 1891-ben feleségül vette Schaden Máriát, egy jómódu bécsi polgár gyermekét s e házasságukból hét gyermeke született.

Annak idején a laibachi törvényszék azzal vádolta meg Wallburg Ernő bárót, hogy a laibachi helyőrségi kórház lelkesítő hivatalának esketési könyvéből kiszakított lapokra, az odavaló katonai káplán irásának utánzásával rávezette a főhercegnek, Skublits Wallburg bárónővel állítólag e káplán által végzett esketését, holott se a bécsi eredeti anyakönyvi kivonatban, sem a laibachi alfabetikus esketési jegyzékében Ernő főherceg vagy Wallburg báró neve nem fordul elő. Wallburg Ernő bárót gyanúsították a hamisítással, le is tartóztatták, de hosszas tárgyalás után szabadon bocsátották. Amikor Wallburg bárót az előzetes fogságból elbocsátották, az egész család a legnagyobb nyomorba jutott. Végző kétségbeesésében Wallburg báró levelet írt Budapestre Harsányi Testvéreknek, a New-York kávéház tulajdonosainak, amelyben arra kérte őket, hogy nagy nyomorára való tekintettel, alkalmazzák főpincérnek. Harsányi, Ernő főherceg fiát tényleg le is szerződtette és a bárói fizetépincér 1902. május 5-én, hétfőn déli tizenkét órakor elfoglalta új hivatalát. A New-York-kávéház tulajdonosai és a báró között létrejött írásbeli szerződés legérdekesebb pontja kétségtelenül ez volt: „Báró Wallburg Ernő hat hónapig kötelezi magát a jelen szerződés keltétől szolgálatban maradni. E kötelezettségének megtartását nemesi becsületszavával fogadja, mert őt, mint a kávéházi iparban teljesen járattant, minden kaució nélkül fogadták fel, csak azért, hogy módot nyújtsanak neki súlyos anyagi helyzetéből kibontakozni.”

És a báró be is tartotta a szerződést, hat hónapig hivatalban volt, az — Ernő fizetni! — kiáltásra serényen szaladgált, de mihelyt a nemesi becsületszóval garantált hat hónap letelt, Ernő báró kilépett. Megunta a főpincérséget és szerte kalandozott a világban. Sehol sem volt maradása, valami nyugtalanság hajtotta, a temperamentuma nem engedte pihenni. Éveken át senki sem hallott felőle, csak akkor, ha régi ismerősétől segílyt kért a maga és szegénységben selylő családja részére. Egy hírlapíró fölkereste őt most nagy nyomorában. A találkozást és tapasztalatokat így írja le az újságíró:

(Ur vagyok és báró.)

Most újra Budapesten van. A Márton-utca 37. számú házban laktak egy ideig és a mult év novemberében költöztek a Salétrom-utca 4. szám alá. Régi, kopott, földszintes ház, amelynek egyik része messze belednyulik a hepe-hupás kövezetű, keskeny udvarra. A kapu alatt a lakók névjegyzéke. A

4-es számú lakás bérloje Wallburg Ernő. Csak ennyi. Se báró, se más predikát a házban.

— Kit tetszik keresni?

— Wallburg Ernő bárót.

Rám néz, azután megjegyzi:

— A négyes lakás, ott a csatorna után.

De nehezen hiszem, hogy beengednék.

— Miért?

— Mert nagyon szegények és szégyelik magukat. Alig engednek be valakit. De azért tessék megpróbálkozni.

Megpróbálom. Kopogok a konyhaajtón. Semmi válasz. Megnyomom a kilincset és belépek a konyhába. A bal falnál egy hosszú asztal, tele konyhaedényekkel, poharakkal, az egyik sarokban rongyok, egy összetépett függöny és egyéb lim-lom. Várok, senki sem jön. Bekopogok a szobába vezető ajtón. Azután még egyszer kopogok. Végre hallok odabent valami mozgást, valaki odamegy az ajtóhoz, kizárja és kinyitja félig. Majd egy tizenhét éves leány jön ki és a háta mögött hamar behuzza az erősen lefüggönyözött üvegablakos ajtót. Sápadt, vértelen, lenszöke haju leány. Nagyon csodálkozó szemeket vet reám és azt mondja:

— Mi tetszik?

— Wallburg urat keresem — mondom.

— Wallburg urat? Kérem nincs idehaza. Mi tetszik?

Nem mondtott igazat a Mici — így hívják — mert a következő pillanatban egy hatalmas termetű férfi alakja jelent meg az ajtóban. A haja már szürke és hosszú harsabajusza szinte elfedi a száját. Vékony, szürke nyári ruha van rajta.

— Mit keres? — mondja és szinte csatog a hangja.

— Wallburg urat.

— Mit akar tőle? — kérdi.

— Vele akarok beszélni.

— Hát én vagyok az, — mondja, goromba, kiabáló hangon. — Én vagyok, de nem Wallburg, hanem ur (ugy látszik, nem hallotta, hogy így mondtam) és elsősorban báró. Így: Báró Wallburg Ernő. Tetszik tudni? Mit akar?

Láttam, hogy a báró nagyon rossz kedvű, azt is tudtam, hogy meg van rá az oka. Nem mondtam semmit, nem akartam semmit sem. Udvariasan ajánlottam magamat. Báró Wallburg kitérte előttem az ajtót és utánam kétszer bezárta.

(A padlón hálanak.)

A házban Fekete Pál, egy derék, becsületes ember, már ott várt a lakása ajtajában.

— Ugy-e — mondotta — nem beszélt és nem engedte be a szobába?

Azután beinvitált a szobába és ott ő is, a felesége is elkezdtek mesélni.

— A bárók — mesélte Fekete — november óta laknak itt. Mondhatom, én már sok szegény embert láttam, de ekkorra szegénységet még nem. Az embernek a szive fáj. Kérem, uram, ha meglátná a lakást, megremülne. Nincs ott benn más, mint két rozoga ágy, egy asztal, egy kis szekrény és egy szék. És ebben a szobában kilencen alusznak. Az apa, az anya és hét gyermek. A négy gyerek a pusztai földön. Négy fiu van: a Henrik, a Clodvig, az Ernő és az Egon, azután három leány: Guszt, Mici és Erna. De amióta itt laknak, még senki sem volt a szobájukban, csak a feleségem, aki ha csak teheti, ételt hord nekik, különben éhenhalnának.

Itt már Feketének veszi át a szót. Alig tud beszélni, a sirás elfojtja a hangját.

— Kérem, amióta itt laknak, még senki sem mozdult ki a szobából, kivéve a bárót, aki valami olajgyünyökösödéssel foglalkozik, de bizony nem keres semmit se. A gyerekek nem tudnak kijönni, mert nincsen ruhájuk. Csak cafat van a testükön. Amikor novemberben ide bejöttek lakni, a régi partáj még nem hurcolkodott ki egészen s addig a Clodvig fiu a spájzba volt bezárva, nem jöhetett ki, mert nem volt nadrágja. Akkor én vittem neki egyet a férjemtől. Tegnap reggel óta még nem ettek, most viszek nekik valamit. De legszomorubb a Guszt sorsa. Szép szöke

tizenhét éves leány, de már több mint két év óta nem volt az utcán. Mindig ül s ma már alig tud járni. A lányok különben nagyon szép kézimunkákat csinálnak, de most alig tudnak dolgozni. Nem futja petróleumra s a szegény Guszti kisasszony már alig lát. Az asszony most még beteg is.

— És a fiúk?

— Két idősebb fiu építészeti irodában szokott dolgozni. Most nincsen állásuk. A múlt hónap tizenötödikén úgy volt, hogy a minisztériumban kapnak állást, de nem bírtak elmenni, nem volt ruhájuk.

— Kérem — mondja a házmester — most már nem tudom, hogy mi lesz velük. Én már gyakran segitettem őket pénzzel, de most magamnak sincsen. Már pedig megint tizenyolc forinttal vannak hátralékban házbér fejében. A háziur nem akar már várni, ki akarja őket lakoltatni, de hogyan? Hisz nincsen ruhájuk.

Igy beszélnek Wallburg bárók nyomoráról. Egyszerre csak megjelenik a konyhában egy csinos, fiatal leány. Lehet tizenöt éves. A házmester gyorsan kimegy elébe. Behallom a kérdezősködést az üveglakon keresztül:

— Kérem — mondja nem keresett itt valaki?

— Nem — mondja a házmester.

— Köszönöm — mondja Erna, a legfiatalabb baronesz és kimegy.

Visszament a szegénységbe és jelentette a méltóságos papának, hogy nem keresték házmesteréknél. És a báró bizonyára összeráncolta homlokát és elgondolkozott azon, hogy ki is keresné a szegény Wallburg bárót, a főherceg szegény, nyomoruságosan tengődő fiát...

APRÓ ESETEK

*

Ötletek. — Bankár ikrek.

I.

Szürke Pál álnév alatt egy szegedi kollegánk a következő színházi tréfákat közli:

A színház az a hely, ahová leginkább azért mennek, hogy szidhassák az igazgatót. Az igazgató mindig jobban örül, ha sokan mennek a színházba és sokan szidják, mintha kevesen dicsérik.

Az igazgatót csak kétszer dicsérik: amikor még csak jön s amikor már elment.

Nem minden tenorista volt kántor. Van, aki még annak sem volt jó.

Az asszonyoknál a darab sikere sohasem a szerzőn múlik, hanem azon, hogy milyen bluz volt a legjobb barátjukon.

Nem minden színész nő festi a haját. Van, aki hamisat visel.

Minél kisebb lába van egy színésznek, annál nagyobb lábón él.

Ha a kritikások kuponokat vághatnának, nem vágnák a színésznőket.

Rendszerint azok a kardalosok kerülnek ki leg hamarabb a karból, akik legelőbb jutnak — karba.

A színészek mindig tudják a szerepeiket. Csak titkollák, nehogy a szegény sugó szájából kivegyék a falatot.

Herczeg Ferenc azt mondja: Ha rövid a kardod, told meg egy lépéssel, ha rövid a hangod, told meg egy ballépéssel. Ezt így is lehetne változtatni: — ha rövid a ballépésedhez a gázsíd, told meg egy huszárkarddal.

Az okos színész nő sohse magának kér tapsot, csak a kollégájának püsszégést.

Mindegyik színész nő annyi évesnek mondja magát, mint ahánynak látszani szeretne.

II.

Akár megtörtént, akár nem; elég jól jellemzi ez a rövid történet a parvenüt.

Egy gazdag bankárról beszélnek. A felesége a kis babát várta. A bankár pedig a dolgozó szobájában ült és várta, fiuval ajándékozza-e meg az ég, vagy leánnyal?

Egyszerre csak megjelenik egy fej az ajtóban. A bankár izgatottan ugrik fel:

— Nos? Fiu?

— Nem, — mondja a hölgy. — Hanem fiuk.

— Hogyan? Kettő?

— Ugy van. Gyönyörű ikrek.
A bankár uszik a boldogságban. Kidülleszti a mellét s büszkén szól:

— Persze, ahol érzik a pénzt, oda tolonganak...

Könnyen fogzanak a gyermekek.

Számos anya gondokkal eltelve várja kedvencének fogzási idejét, különösen, ha a kis gyermek teste nem bír megfelelő ellenálló-képességgel. Ennek emelésére nincs jobb szer a Scott-féle Emulsió, amint ezt az anyák ezrei bizonyítják. A Scott-féle Emulsió használata gyakran már aránylag rövid idő alatt kedvező fordulatot eredményez, a gyermek frissebb lesz és minden nehézség nélkül megy keresztül a fogzási időn. A gyermekek gyakran annyira szeretik a

SCOTT-féle EMULSIÓ

hogy a Scott-féle üveget örömdallal fogadják és így az ezen kitűnő gyermekerosztó szerrel folytatott kúra öröm az anyának és a gyermeknek egyaránt.

De csak a SCOTT-féle Emulsió, más nem.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G. m. b. H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszertár utján próbapacskót küldünk.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	808 50
Országos hitel	19 50
4 százalékos koronajáradék	4 80
Államvasút	711 —
Jelzálogbank	31 —
Rimamurányi	721 —
Salgótarjáni	74 —
Köruti vasút	74 —
	688 50

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5¹/₄ %, Berlin 4¹/₈ %, London 4¹/₁₆ %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svars K. (Strasser és König) debr. Diszományos távirati jelentése	
Buda Áprilisra	11 88
októberre	11 9
1913. szept.	12 07
Rosa Áprilisra	10 28
októberre	9 17
Zab Áprilisra	10 83
októberre	8 9
7. g. r. 1913. év május	7 72
juliusra	7 92

Keszkeny ártartó.

Cégváltozások a debreceni törvényszék területén

I. Egyéni cégek.

Schwarz B. utóda Reiner Mór. Az elhalt cégbirtokos, Reiner Mór töröltetett, a jelenlegi tulajdonos, özv. Reiner Henrikné és a cégvezető özv. Schwarz Benőné bejegyeztettek.

Rosenberg Fáni püspökladányi szatócs bejegyeztetik. Cégvezető Schwarz Ignác.

Rác Gyula bank- és kereskedelmi üzlete. Debrecen, Hunyadi-utca 15. Tulajdonos Rác Gyula.

II. Társas cégek.

Debreceni Első Takarékpénztár. Verzár Kálmán vezérigazgató cégjegyzési jogosultsága és Steinberger Adolf cégvezető p. p. cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetik.

Rövidáru nagykereskedés részvénytársaság felszámolás alatt. A régi cég egyidejű törölése mellett ez új cég és Székely Albert, dr. Eisler Mór és dr. Balogh Géza felszámoló bejegyeztettek.

Debreceni Bank Részvénytársaság. Meisels Vilmos, Pavlovits Károly és Balogh Kálmán igazgatósági tagok töröltetettek.

Debreceni Ipari Hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Horváth János igazgatósági tag töröltetett.

— Uj távbeszélő központ. A kereskedelmi és iparkamara ezuton közli az érdekeltekkel, hogy Kenézli községben, Szabolcs

vármegyében törvényhatósági távbeszélő központ nyílt meg, mely a megnyitással egyidejűleg a teljes belföldi forgalomba is bevonatott.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Kanitzer Mihály Kiskunhalas, Bergfeld Ábrahám Bethlen, Mangold Ármán Budapest, Zalányi Lőrinc Marosvásárhely, Kauffmann Zsigmond Budapest, Blaskó Vitold Ózd, Fischer Adolfiné Vágújhely, Weisz Samu Budafok, Schwarz Simon Marosvásárhely, Schwarz Menyhért Mezőkövesd, Dragoner I. Varasd, Vajda Ernő Losonc, Goldberger József pécs.

Ingatlanok forgalma.

Mike János és neje Óri Erzsébet veszik Mike Ferenc és neje Bányai Máriától Messter-utca 27. számú házat 22000 koronáért.

Fenyő József és neje Nagy Zsuzsanna veszik Farkas István és neje Veres Juliánától balmazújvárosi házat 1200 koronáért.

Ij. Sándor János és neje Nagy Zsófia és Sipos István és neje Sándor Zsófia veszik K. Sándor Jánostól 43 hold 436 négyszögöl halápi kaszálót 7200 koronáért.

Molnár Sándor és neje Zsolnai Julianna veszik Juhász Gyulánál Gedra Borbálától 2 hold 890 négyszögöl ujosztású szántóföldjét 1200 koronáért.

Debreczeni batorkészi ő asztalosok árucsarnok szövetkezeté

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

II 968 : TELEFON : 968 II

HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem teveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált o'csó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szmrna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s elállítási árban bocsátja forgalomba.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bűnügyi főtárgyalások. A debreceni kir. törvényszék, mint büntetőbíró elött a jövő hét folyamán a következő főtárgyalások vannak kitűzve: Január hó 20-án: S. Nagy János magánokirat hamisítás büntette, Kiss Gyula súlyos testisértés büntette, Barna Bálint hatóság elleni erőszak büntette. Január hó 21-én: Ij. Mészáros János többrendbeli lopás büntette, Tömöri Márta lopás vétsége, Ij. Sörös József súlyos testisértés büntette; Riedl Sámuel lopás büntette, Kovács Zsófia lopás büntette. Január hó 22-én: Nagy Lajosné súlyos testisértés büntette, Pásztor István gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége, Lévai Károly gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége. Január hó 23-án: Lisztes Gábor és társa súlyos testisértés büntette, Szabó János család büntette, Szobl Hermann magánlaksértés büntette, Kovarik Lajos hatóság elleni erőszak büntette. Január hó 24-én: Arva István súlyos testisértés büntette, Fazekas Béla hivatalból üldözendő rágalmozás vétsége. Január hó 25-én: Bende János lopás büntette, Farkas Gyula sikkasztás büntette, Deli István lopás büntette.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: POSCH DEZSO.

Az ipari termelés fokozása

Irta: Szántó László.

Az ipari termelés fokozásának nagy horderejű eszméje az Egyesült Államok találatában talált legodaadóbb melegágyra, amelyben annak egyik zseniális, Taylor nevű yankee-fia hosszú évek során való beható kutatásai nyomán egy olyan munkabér-rendszert honosított meg, mely az ipari termelés ca. 30 százalékos emelkedésével a munkásosztály kereső képességét is növelte.

Ezen Frederic Winslov Taylor után elnevezett árazási rendszer a munkaadó és a munkás közti viszonyt a magasabb termelési eredmény által igyekszik harmonikusabbá tenni, amennyiben a munkás munkabérének megállapítása teljesen konkrét számítások alapján történik.

Igy tehát nem csupán egyszerű megfigyelés, hozzávetőleges becslés szerint jön létre valamely munkabér, hanem az a munkás teljesítő képességének huzamosabb időn át való megfigyelése, a munka sajátosságaira való egyéni hajlama, ügyessége, az illető munkagép legaprólékosabb adatainak, mint fordulatszám, áttételek stb. tekintetbe vételével alakul ki. A munkabér ehát teljesen reálissá válik, hiszen megállapítását a munkás és gépének, valamint egyéb munkaeszközök tudományos vizsgálása előzte meg.

Már magábanvéve a munkás teljesítő képességének ismerete, az illető munka elvégzéséhez való hajlama, a helyes munka-beosztás és vezetés oly létérdeke kell, hogy legyen minden fejlődni akaró nagyüzemnek, hogy ennek bővebb magyarázatát feleslegesnek tartom.

Köztudomású dolog és tapasztalatok bizonyítják, hogy helyes beosztással és vezetéssel egy és ugyanazon munkát sokkal rövidebb idő alatt el lehet végezteni anélkül, hogy a munkás keresete csökkenne. sőt ha elértük azt, hogy a munkás munkabéréjét lehetőleg a kiszabott munkára koncentráljuk, és még az egyes munkaszínek irányítása által ezen rendszer szerint többet fog teljesíteni és keresni. Ha tehát arról is meggyőződünk, hogy keresete emellett növekszik, igyekezete természetesen csak hatványozódni fog. Ebből is látható már, hogy mily jótékonyan hatott Taylor rendszere az ipari termelés fokozására.

Akármilyen természetű is legyen valamely munka, improduktív időt is reit magában, pl. befogások, új áttételek alkalmazása stb., ami úgy a munkás, mint munkaadóra nézve meddő pazarlás. A Taylor-rendszer a munkafolyamat analízisével ezt az improduktív időt is a lehető legminimálisabbra igyekszik redukálni.

Nálunk Magyarországon a Taylor árazási rendszer eddig csak a Ganz-gyárban van bevezetve. Sok oka van annak, hogy hazánkban a munkabér-rendszernek ez a legideálisabb formája még nem tudott meghonosodni. — A Taylor-rendszer legrészletesebb precizitásánál fogva csak rendkívül kitartó munka árán vezethető be és szakképzett mérnök-gárdát igényel. Előfeltétele ugyszólván az akkord-árazás alapszik, hiszen a Taylor-rendszer árai kizárólag akkord-munkabérekre vonatkoznak. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy hazánkban az akkord-rendszer még sok ötletszerűséggel van sűrítve és gazdaságtalan óra, napi, sőt hetibérek tömkelege elveszik az igaz látást, önként adódik, hogy a Taylor-rendszernek zavartalan bevezetésére még nem vagyunk eléggé felkészülve. Elsősorban tehát általánosítanunk kell egy egészséges, teljesítmény és munkabér közötti harmonikus akkord-rendszert és csak akkor foghatunk hozzá oly tudományos vizsgálódáshoz, precíz matematikai számításokhoz, melyek a Taylor-akkordbért eredményezni fogják.

Másrészt viszont egy intelligens munkásosztály is rendkívül megkönnyíti a Taylor-munkarendszer bevezetését. Az újabb időben társadalmi és állami intézményeink egész sorozata annak szolgálatában áll, hogy

a munkás intelligenciáját a helyes irányba terelje és szociális törekvésekkel a tőke és a munka viszonyát minél jobb összhangba hozza. Nem kell tehát félnünk, hogy állhatatos ellenkezőkre fog a Taylor-rendszer találni, mert nem számítva minden szárnvaló újítással járó idegenkedést, meg vagyok győződve, hogy helyes utmutatás és a konkrét tények bizonyító ereje mellett nem fogják munkásaink a felhalmozott energiát egyszerűen eldobni, melyet megfelelő kitartással és a rendszernél nem nagyobb megerőltetéssel a Taylor-rendszer szerint elérhetnek.

Ha meggondoljuk, hogy munkavezetőink amug is idejük tekintélyes részét kénytelenek a rájuk bízott munkafolyamat rendbentartására fordítani, úgy hatványozott örömmel köszöntjük Taylor rendszerét, mely az intelligensebb vezetőket a rájuk kényszerült csaknem rendőri teendőktől függetleníteni fogja és több időt nyújt nekik az üzem technikai berendezéseivel való foglalkozásra.

Szó sem fér ahhoz, hogy vannak egyes munkafajok, melyek sajátosságuknál fogva nem alkalmasak az akkord-árazásra. Ha azonban tekintetbe vesszük, hogy viszont túlnyomó sok munkafolyamat van, mely nagyon is alkalmas az akkord-árazásra, úgy kétségtelen, hogy egyes kivételek nem lehetnek akadályai a Taylor-rendszernek.

Végeredményben tehát gyárparunk munkabérrendszerét a Taylor ideális tervei megvalósítása előtt gyökeresen reformálni kell, illetve gondosabb alapokra fektetni. A fejlődésnek ezen foka után kel Imaid természetesen a Taylor-árazási rendszernek meghonosodni, mely tehát iparunk produktivitására gyakorolt emelő hatásánál fogva van hivatva gyarapítani.

A választói jog körül

Pártonkívüli pártalakulás

Ma ismét rossz napja volt az ellenzéknek, amelynek lapjai pedig nap-nap után hasábot tudnak regélni a munkapárt bomlásáról. Maiakkal együtt legalább ötvenre megy eddig kerületekből kormányhoz és munkapárthoz intézett bizalmi feliratoknak száma, amelyek kormány választójogi javaslatát helyeslik, ellenben a Kossuth-pártból ma újabb kilépés történt. Hartner Géza muraszombati képviselő hagyta el a párt-kötelékét ezt azzal indokolván, hogy az ellenzék távolmaradását a választójogi vitától nem helyeselheti. A Justh-párti Földes Bélát a nagybányai választók gyengéd célzással figyelmeztették az ellenzék aktív irányu kötelességeire, mire Földes fanyarul kertelő táviratban válaszolt mondván: Közel az a nap, amikor az ellenzék ismét fölveheti a rendes parlamenti munkát. Tegnap a Népszava szövege fel a Kossuth-pártot, ne tartsa soraiban Bethlen István, aki egy újság-cikkben Tisza István választójogi álláspontjára helyezkedett, ma pedig ugyancsak a Népszava elkeseredve közöl egy a szélső radikálizmus elleni újságcikket olyan lapból, amelyet Sággy és Gáll Kossuth-párti alelnökök szerkesztenek. Így fest a koalíció egy-sége.

A munkapárt vezetősége elküldte a levelet, melyben felszólítja az ellenzékét, hogy vegyen részt a választójogi bizottságban. El sem telt huszonnégy óra s a munkapárt megkapta a választ: — felbontatlanul a saját levelét. A munkapártot ez nem lepte meg, mert már megszokta.

A munkapárt ezután kénytelen lesz a saját kebeléből delegálni a választójogi bizottság negyven tagját. Ez a párt e hó 21-iki

kandidáló ülésén meg is fog történni. Addig azonban még egy utolsó kísérletet tesz.

A pártonkívüli képviselők már érintkezésbe léptek egymással s legközelebb a pártonkívüliek csoportja meg is alakul.

A balkán bonyodalom A jegyzék tárgyalás alatt Követeljük a háborút!

A balkáni bonyodalom legutóbbi eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

MA TÁRGYALJÁK A JEGYZÉKET.

Konstantinápoly, január 18.

A miniszterek tanácskozása, mely a jegyzék átnyújtását követte, rövid ideig tartott. A nagyhatalmak jegyzékére adandó válasz dolgában mára hívták egybe a minisztertanácsot, amelyről tudott dolog, hogy különös fontossággal fog birni, mivelhogy a kormány a legkomolyabb felelősség tudatában fogja megvitatni a kül- és belügyi helyzetet. Porta-körökben az a vélemény, hogy az Archipelagos szigetei Törökország részére megmenthetők.

A porta a nagyhatalmak jegyzékére valószínűleg csak a jövő hét közepén válaszol. Azt mondják, hogy a nagyhatalmaknak az volt a szándéka, hogy a jegyzék átnyújtásával egyidőben flottademonstrációt rendezzenek, de Németországnak sikerült keresztülvinni e terv elejtését.

KÖVETELJÉK A HÁBORUT!

Konstantinápoly, január 18.

Négy sztambuli mecseten tegnap plakátokat találtak, amelyek támadják a kormányt, mert tönkretette az országot, feláldozta Drinápolyt és ennek tetejébe reformok megvalósításának ürügyén Örményországról is lemond. A plakátok felszólítják a mohamedánokat, hogy álljanak talpra és követeljék a háborút. A plakátok, melyeket nyilván gyakorlatlan emberek készítettek, nagy pecsétekkel vannak ellátva, amelyeken ez a fölírás áll: az Iszlám vallás komitéja.

ELFOGOTT VOLT MINISZTEREK.

Konstantinápoly, január 18.

A kormány elfogatási parancsot adott ki Talaat és Haladsian volt miniszterek ellen. Egyidejűleg Karusso volt képviselőt is közzéteti a hatóság.

LÁZONGÁS KONSTANTINÁPOLYBAN.

London, január 18.

Itteni lapoknak jelentik Konstantinápolyból, hogy a török fővárosban nagy a fölfordulás. A helyőrség zendülésétől lehet tartani és szerdán este a csöcselék is föllázadt. Szerencsére azonban kivonultak a megbízható csapatok és csirájában fojtották el a felkelést. Félt, hogy a kurd lovasok is fölláznak.

AZ ÖRMÉNYEK AUTONÓMIÁJA.

London, január 18.

Az örmény nemzeti tanács néhány nap előtt titkos ülést tartott Konstantinápolyban és elhatározta, hogy Örményországnak külön autonómiát fog követelni, de a török bírodalom alkotmányának keretei között.

VÉRES STATISZTIKA.

Szófia, január 18.

A hadügyminiszterium hivatalos kimutatást adott a háboru kitörése óta a bolgár részen szenvedett veszteségekről. 284 tiszt esett el, 876 tiszt megsebesült vagy betegségek miatt harc képtelen lett, összesen tehát 1160 tiszt állott ki a csatásorból. A legénység közül elesett 21.018, megsebesült vagy beteg lett 51.000, összesen tehát 72.018 katonára. Az egész veszteség tisztekben és legénységben 73.178. A sebesültek vagy betegek közül 70% meggyógyult s ezek közül sokan visszamentek a harcba.

A szinpad bolondjai.

A Katholikus Legényegylet hatása.

Aki először megpendítette a katolikus legényegyesületek szervezését, aligha gondolt arra, hogy azok a barátságos összejövetelek, pásztorjátékszerű műkedvelődik nem az egyháznak, hanem a szinpadnak fogják nevelni a nyáját. Ha ezt tudta volna, már eleve is törölte volna a vigalmi bizottsági ténykedésből a — színházadit.

Mert hiába, a legényegyesület nem született fiókszínészek tenyésztésére s becsületes szándékára vall, hogy az elszaporodott színészproletáriátust nem hajlandó a maga köréből is táplálni, nevelni. Így Drugán János Apagy községbeli műasztalos segéd is joggal számíthat a kiátkozásra, mikor a maga színes fantáziájával azt a tévhitet vallja, hogy a szinpad több jövőt nyújt, mint az Országos Központi Katholikus Legényegylet műkedvelő pódiuma, ahol nagy szerepeket sikerrel játszott. Mint mondja „Szakértő publikum előtt”. Aminek folytán azt a bátorságot veszi magának, hogy a következő levelet intézze Zilahy Gyula szinigazgatóhoz:

Tisztelt Zilahi nagyságosur!

Ezennel vagyok olyan bátor, a Nagyságos urat felkérni, hogy legyen olyan szíves kérésemet meghaladni. Ugyan is én mint műasztalos segéd az Országos Központi Kath. legényegylet tagja Bpsten, már számtalanszor mint műkedvelői, előadásokon nagy szerepeket nagy sikerrel játszottam le, Szakértő publikum előtt, többször mint a legkómikusab szerepet adtam.

Az énekhez azonban nints meg a kellő hangom, de különben vig, vagy bármilyen kómikusságban az első közzé tartozok.

Általában amint azt Lévai József a Fehér színház társulat igazgatója, a fogalmazásban illetve a tanulásomban észrevette. Azonban iskolám csak ött elemi és három ipar van.

S az életévem (19 év) (születtem 1894. év, máj. 22.).

S ha talán lenne olyan szíves mind a fiatal idő és a kevés tanulásum után a nagyságos ur szinitársulatához mint kezdő színészt szerződtetni, hogy a jövőben a vígát letehetném, a leg nagyobb szorgalommal és hálás köszönettel tartozom a nagyságos urnak. S ha szükséges fénykép előzetes beküldése én a legnagyobb örömmel küldeném azt el a nagyságos urnak. Maradok azon reményel, hogy sikerülni fog.

alázatos szolgája

Drugán János,

A becses választát várva vagyok.

Cim: Drugán János

Szabolcs megye
Apagy község.

Ime egy „műkedvelő”, aki a katolikus legényegylet lombikjaiból a világot jelentő

deszkákra kívánczok, ahelyett, hogy az egylet kulturális céljait megértve, a maga polgári foglalkozásához a szükséges intelligenciát szerezné meg ott. S a műasztaloság mezején fejtené ki a szinpadra szánt „művészi sikereket”. Egy 19 éves életerős férfi, aki előtt jövő, gyarapodás, önállóság áll, csak párszor nézett a szinpad kápráztató világába, elcsábította szemét a csalóka fény. Ha közelebb jöhetne a célhoz, beh kinosan sirná vissza a félreértett legényegyletet. Ahol a szinpadot csak mulatságnak tartják és nem — pályának!

Drugán János, ha Ön nem 19 éves volna, és nem műasztalos legény, azt mondanám:

— Menjen kolostorba!

Igy azonban a falusi plébános recipéjét használom, aki, mikor hiába intette tanítványát a jó utra s ez újból tanácsot kért tőle, merre térjen, azt mondta őszintén:

— Menj fiam a pokolba!

Conferencier.

Örömök a jégen.

Debreczen körül, ameddig a szem lát, minden hó alatt pihen s amíg az egerekre, patkányokra, hörcsögökre rossz világ jár a hótakaró alatt, a gazdák egy kissé reménykedő lélekkel gondolnak a jövő termésére, ha a kemény, hideg napok alatt megtizedelődik a vetés sok ellensége, amelyek ma már ugy elszaporodtak, mint a társadalmi nvavalyák.

A régi igazság, hogy a kutva nem eszi meg a telet, megvalósult. Örül ennek szegény, gazdag egyaránt. A szegény, ha megszenvedi is a hideget, egy kis kárpótlást lel a bővebb, így remélhetőleg olcsóbb terméssárakban, a gazdag pedig a föld halála mellett vidáman élvezheti a tél gyönyöreit, a szánkázást, korcsolyázást, vadászatot.

Lám, hogy megelevenült a város központja a hideg napok alatt. A vaskereskedések kirakataiból mintha csak kisöppörte volna a hideg szél a korcsolyákat, mind talp alá kerültek és a város apraja-nagyja élvezi a jeget. A korcsolyapályán megindult a mozgalmas, egészséges élet. Jól felöltözött mamák, boldogan mosolygó bakfisok, fiatal asszonyok, urfiak, diákok, komoly professzorok, katonatisztek sietnek a jégpályákra, hogy ruganyos izmokkal, táguló tüdővel térjenek vissza.

És megindulnak a jégen az apró idillek, az apró szerelmek, amelyek átáradnak a meleg kézfogásokból, egy-egy villanó meleg tekintetből, az egymáshoz simulásból s azokból a lány szavakból, gyengéd figyelmelekből, amelyeket magával hord a zuzmarás hideg, a jég. Hány fiatal szívet tüzelt már örök szerelemre a jégpálya, a sikkes korcsolyázás, a tovaíramló hajlékony természet. Figyeljétek meg, mennyi finom, apró romantikája kerül a jégnek. Mennyi ezernyi alkalom arra, hogy szívek eddig idegen világa egymáshoz közel jusson. És ez nem baj. Nem minden idill veszedelmes. Száz közül kilencvenkilenc elolvad a jéggel és csak egy kis emlék, egy kis jégvirág marad belőlük, amelyet elraktároznak a leányok a korcsolyájukkal együtt, hogy ne rágja meg örökre a rozsdá.

Kedves a hangulat a sima jégtükrök felett s amint végighasítja őket a korcsolyák éle, úgy susognak, mint az a kis bakfis, aki bognizva elsuhan mellettem a hadnagya erős harján. Hajlanak jobbra, balra, a lábaik alig érintik a jeget. Csak az ujjaiak hegyével kormányozzák egymást és most menni erő van azokban a gyenge kis ujjakban. A hatalmas, atléta természetű katona alázatosabban hajlong a leány előtt, mint a tábormegelőtt s aztán amint egymásba kapnak, hogy tovaszálljanak, a parton megszólal az aggódo mama:

— Gyerekek, az istenért, elbuktok.

— Dehogy bukunk — nevet vissza a leány s aztán kirepül az acélos karokból, hogy megnyugtassa a mama hevesen dobogó szívét.

Itt ott egy-egy ügyetlen gyakorló bukda-csol, mint valami nehézkes járásu emdeni kacsca. Ijedt sikolyok hallhatók néha, tompa zuhanások, nyomában vidám kacajok. A korcsolyázás örömeit sem mérik ingyen, azért is meg kell szenvedni, mint a járnai tanulást, vagy az első csókért.

— Kap egy pusztit, ha megtanít korcsolyázni — fogadkozik a rövidszoknyás bakfis a nemkevesbé rövidnadrágos gimnázistának. A gyerek fülig pirul, de azért szótlanul elfogadja a feléje nyújtott kacér kis kezét s aztán mielőtt elindulnának, a kis leány bünhődik a könnyelmű tandíjért és hanvatvágódik a jégen. A nézők sorából kárörvendő emberek kacagnak ki, amíg a kis leány sajtó térdével felkel s aztán feléjük fordulva, dühösen kiáltja:

— Azért is megtanulok korcsolyázni!

k. j.

Irodalom

Móricz Pál könyve.

— A „Régi Magyar Élet”-ről. —

Debreczen, január 18.

Móricz Pál legújabb könyvéről, a Régi Magyar Élet-ről egymásután jelennek meg az ismertetések. Két érdekesebb méltatást itt közlünk.

A Budapesti Hírlap írta:

„Régi magyar élet” címen Móricz Páltól egy kötet történet jelent meg. A régi magyar világ rajongó tisztelője Móricz Pál s mikor történeteit olvassuk, úgy tetszik, hogy csak a lába jár a huszadik század második tizedében, a lelke a múlt században bolyong s annak meleg, kedves, magyar kuriáiban tanúzik. Még a modern világból való tárgyat is átszővi a régiekre való emlékezés. A magyar uralmi osztályt alaposan ismeri, nemcsak általánosságban, hanem ugyszólván személy szerint. Egy-egy megye vagy város egész uralmi társadalma, személy szerint is megnevezve s találóan mindig szeretettel rajzolva, elvonul előttünk történeteiben. Elvonul előttünk a legöregebb nemzedék, az, amely már réges-rég a sirban nyugszik, azután a most élő öreg urak falankszia, majd a családok virága és fénye: ifjúsága, asszony és férfi népe. Ha belemerülünk a könyv ismertetésébe, lapokat tölthetünk meg történettel, névvel, a megye és család életének részleteivel, mert csupa mosolygó, kedves, melegen megírt részlet ez a könyv. Ezt nem tehetjük, hát megelégszünk azzal, hogy kiemeljük általában a könyv érdekességét és mozgalmaságát. Móricz Pál lelkesedése az olvasót is megkapja és szívesen kísérik ezt az igaz magyar szívet, nemzetét, tradícióját szent rajongással csüggyő író az ő világába, mely éppen annyi kedves, nagy, nemes, mint zajló, fájdalmas momentumot tár elénk. Móricz Pál ezeket a történeteket, melyek egy része pedig élő személyekről szól. — annyi tapintattal és gyöngédséggel írta meg, hogy az érzékenység sem ütközhetik beléjük, ami nem kis érdeme szerzőjüknek. Nem szabad megfelekednünk tőrlő metszett, egészséges magyar nyelvről sem, mely oly atyafiságosan illeszkedik a régi magyar életből vett történetekhez. A szerző a tizenhárom ives kötetet Hermann Ottónak ajánlja.

A Szegedi Híradóban Zivuska György, a Debreczenben is ősmert nevű poéta, a főiskola volt nótás diákja, irt hosszabb tárcát Móricz Pál könyvéről, ezen érdekes hangú közleményből kiemelünk pár részletet:

„— havatlan téiben, füledt kávéház márványa mellett olvassuk Móricz Pál könyvét, ezt a nemes és gazdag ajándékot, amit a szép multba való visszamerengésnek, kedves üdülésnek okáért ajándékozott Móricz Pál a magyar irodalomnak, a zordon, tülekedéses és leginkább tragikus lelkű magyar jelekör csilgogó szárnyu irodalmának... „Régi Magyar Élet. Történetek és feljegyzések.” Így nevezi Móricz Pál könyvét, mely-

nek mindenik... áll legközelebb... hez. A mult sz... lének, valamint... gyarsága e ké... szellemi javak... csucsára. — e... művészek sziv... nek tejt s sze... két város és... — valamint el... vidékek népét... volt. E két vá... Móricz Pál... színe java. Az... Szeged és De... nemisolyan ré... lendülettel alk... képeket. Vég... duumok szóla... képeken, járn... gazdag szeret... ban reprezen... tétlen duhajk... virtust, mely... szellemet és... épít és művés... féltékenyen... mindenfajta é... geiben is érté... de főleg a má... a mának virt... Móricz Pál s... szi stílusát s... annyit róla:... gadó lendüle... kis történeté... és emelkedet... ban megható... „Egyébként... szerü élenks... dig léleken... Hanem a ha... rad, tisztán... kek fehér p... kat lát a mul...

Téli há

Hírek a k

A kama... ter támogat... lyamai kerü... ket. Ilyen tá... Tanmenetük... niszter lekü... zsei minisz... kár a mult... rületi munk... szélték.

A kere... cember 5-... sel kapcsol... mazási hat...

Az ors... kereskedel... alakuló ülé... nagy taná... Debrecenb... volt jelen... tak be.

Hire j... mara érde... születték... togatók. T... vári kama... s elragadt... letrész me... sáról.

Az o... nuár 21-é... tályaival... receni kar... Az ülés... sekről les...

nek mindenik betűje két híres város szívéhez áll legközelebb: Szeged és Debreczen szívéhez. A múlt század derekának és második felének, valamint végének kulturális vidékü magyarsága e két városban tört föl leginkább a szellemi javak nálunk lehetséges legmagasabb csúcására. — ezt bizvást elmondhatjuk. Irók, művészek szívták e két város gazdag lelkének tejét s szerették és nagyon megértették e két város és nagy környéke névét, melynek — valamint elődeinek is, — speciálisan, más vidékek népétől elvonatkoztatott magyar élete volt. E két város régi életében oszlik meg Móricz Pál látása, megértése. Poézisének színe java. Az ő „történetei és följegyzései” — Szeged és Debreczen régi — tulajdonképpen nemisolyan régi — életéből mutatnak erővel és lendülettel alkotott, mélytűzü színekkel ékes képeket. Végtelenül érdekes magyar indivídumok szólanak és mosolyognak ezeken a képeken, járnak a sugaras mezőkön, avagy gazdag szeretet által összeforrott kompániákban reprezentálják a magyar virtust: nem a tétlen duhajkodást, hanem a valódi magyar virtust, mely hazát, nemzeti kulturát, nemzeti szellemet és nyelvet véd, gyarapít; várost épít és művészeteket művel s mindenek fölött féltékenyen őrzi a nemzeti géniust, mely mindenfajta értékében s esetleg értéktelenségeiben is értékesebb a jövőendő szempontjából, de főleg a magyar poézis szempontjából, mint a mának virtusa, ami már nem is virtus... Móricz Pál stílusát, teljesen egvéni és művészi stílusát szükségtelen újból dicsérni. Csak annyit róla: a „Régi magyar élet”-ben elragadó lendülettel tudja befejezni minden egyes kis történetét, följegyzését. Csuna lira, könyv és emelkedettség, ami e frappáns kis finálékban megható és fölemelő. Majd így fejezi be: „Egyébként — e könyvben — kaleidoszkopszerű élelénkséggel váltakoznak a kedves, mindig lélekben maradó témák és nemes színek. Hanem a hangulat mindvégig egységes marad, tisztán buzog, mint a legdrágább emlékek fehér patakja, melynek partjain csodákat lát a multba néző magyar.”

Téli háziipari tanfolyam

Hírek a kereskedelmi és iparkamarából.

A kamarának a földmívelésügyi miniszter támogatásával rendezett munkás-tanfolyamai kerületszerte megkezdtek működésüket. Ilyen tanfolyam kilenc van a kerületben. Tanmenetük szemléjét a földmívelésügyi miniszter leküldött megbízottja, Adler Rácz József miniszteri tanácsos és Szávay Gyula titkár a múlt héten kezdték meg, amikor a kerületi munka egész programját megbeszélték.

Jóváhagyások.

A kereskedelmi miniszter a kamara december 5-iki közgyűlésének a székházépítéssel kapcsolatosan hozott pénzügyi és javadalmazási határozatait jóváhagyta.

A vámügyi tanács alakulása.

Az országos vámügyi tanács tagjait a kereskedelemügyi miniszter január hó 15-re alakuló ülésre hívta meg. — A miniszterium nagy tanácstermében megtartott ez üléseu Debrecenből Szávay Gyula kamarai titkár volt jelen, akit két szakosztályba választottak be.

Látogatások a kamaránál.

Hire járván országszerte a debreceni kamara érdekes és szépséges palotája elkészültének, sorra jelentkeznek az érdeklődő látogatók. Tegnap Gámán József dr., a kolozsvári kamara titkára látogatta meg a kamarát s elragadtatással nyilatkozott a hivatalos épületrész megkapó elhelyezéséről és beosztásáról.

Iparfejlesztési kérdések.

Az országos iparegyesület kedden, január 21-én délután 6 órakor összes szakosztályaival együttes ülést tart, melyre a debreceni kamara részéről a titkár utazik fel. — Az ülésen az aktuális iparfejlesztési kérdésekről lesz szó Sugár Ottó referálásában.

Ipartestületi jegyzői tanfolyam.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara már a múlt évben kívánt oly tanfolyamot tartani, amely az ipartestületi jegyzők továbbképzésére szolgáljon. Közben a kereskedelemügyi m. kir. miniszter tárgyalást kezdett a kamarákkal oly célból, hogy a kamarák által tartandó ily tanfolyamok egységes rendszerűek legyenek. Most e tárgyalások befejeztetvén és a kamara új székháza elkészültvén, megfelelő hely is már rendelkezésre állván, a kamara ez évben megkezdte e tanfolyamok tartását. Most küldte szét az ipartestületekhez körleveleit, tudakozván, mely időpont volna e célra legalkalmasabb. A tanfolyam rövid tartamu lesz és az ipartestületi működéshez legszükségesebb ismeretek rendszeres és gyakorlatias előtárására fog törekedni.

Othelló a Csapó-utcán

Egy féltékeny ember izgalmai

Shakespeare „Othelló”-jában sem találkozzunk a féltékenységnek akkora kitörésével, mint a minő a debreceni rendőrség jegyzőkönyvében ma meg lett rögzítve. Kés, hurok, revolver és balta szerepelnek gyors egymásutánban, anélkül, hogy valakinek a hajaszála görbült vagy egy csepp vér is elpocskoltatott volna. Ami a Csapó-utcai Othelló történetét inkább komikussá, mint tul komolyjá teszi s mire ezek a sorok napvilágot látnak, aligha maga is nem kacag azon egyet.

Onnan indult ki a tragédia, hogy Lévai Károly kutfuró mester a Csapó-utca 89. sz. házában közös műhelyt tart fenn Szántai Ferenc bognármesterrel. Bár ez még nem lenne veszedelmes eset, ha történetesen Lévai mesternek nem lett volna egy Szarka Róza nevű ideálja, akivel közös háztartásban is éltek s állítólag boldogok is voltak a legutóbbi hetekig. Ekkor az asszony gondolt egyet s faképnél hagyta az embert. Aki most már nemcsak vigasztalhatatlan lett, de féltékeny szívében a gyanu lappangó mérge, elszánt, vad gyűlölete fogamzott meg. S műhelytársát, Szántai Ferenc bognárt vádolta avval, hogy boldogságát felborította.

Hiába tért vissza elhagyott fészkebe az asszony, hasztalan védekezett a hűtlenség ellen s ismételtette a műhelytárs ártatlanságát, Lévai Károly felzaklatott lelkét megnyugtanni nem tudta s ez elhatározta, hogy

leszámol vetélytársával.

Tegnap reggel, mikor Szántai semmit sem sejtett műhelytársa lelki háborgásáról, ez beinvitálta a lakására.

— Szeretnék valamit megbeszélni! — szólt hozzá — de csak a lakásban.

Aztán együtt mentek át a Lévaiék elől levő lakására. Itt éppen reggelihez volt felterítve, csészék, kanalak, kések az asztalon s középen a kenyér mellett egy hegyes végű, hatalmas kenyérvágó-kés is hevert. — Alig foglaltak helyet, izgatottan ugrott barátja elé a házigazda s az asztalról a 28—30 centiméter hosszú, széles pengéjű kést felragadva, ráfogta azt Szántaira:

— Rögtön meghalsz!

Persze, ezt sem hagyta el lélekjelenléte, hónaljon ragadta a felizgult Othellót, s mert erősebb volt annál, úgy vágta az ágyra, hogy kiesett kezéből a gyilkos szerszám. Az így nyert előnyt pedig arra használta fel, hogy beszaladt a szomszéd szobában lakó albérlőhöz, özv. Papp Józsefhez, akinek fölháborodva beszélte el az esetet.

Néhány perc múlva azonban a megvadult ember felfedezte rejtékelyét, utána ment s egy előre elkészített kötélcsomót pány vára szabva,

hurkot vetett Szántai fejére.

Ez ismét csak fölényes ereje által tudott szabadulni a féltékeny ember boszujától. — Majd visszament a műhelybe, ahol magára zárta az ajtót.

Ugy déli 12—1 óra között Nagy Julianna házvezetőnő kopogtatott be a zárt ajtón s mikor bebocsájtást nyert, ujságolta:

— Nagy baj készül megint. Lévai revolvert vásárolt és azzal akarja kioltani életét! Meneküljön!

Szántai ekkor el is távozott a lakásból. De Lévai észrevette, hogy az utcaajtó csapódott. Utánna sietett a távozonak s mintha már lecsillapodott volna, látszólagos nyugalmommal kérte:

— Felejtüik el az egészet!

És indítványozta, hogy a békepoharat a közeli Krausz-féle vendéglőben igyák is meg. Amikor azonban ideértek, Szántai a boltajtóban meg akart ugrani s szabadulni igyekezett a veszedelmes cimborától. Csakhogy ez is résen volt, utánna futott s addig kapaszkodott a karjába, amíg be nem tért vele egy másik vendéglőbe: a Jakab-féle bodegába. Itt egy üveg bort fogyasztottak el s a féltékeny ember látszólag nyugodtnak is mutatkozott:

— Tudom, számárság volt az egész história. Ne haragudj! — kérlete barátját.

Majd fizetett és együtt igyekeztek hazafelé. Alig ment azonban a műhelybe, futott be ismét Nagy Julianna:

— Menjen el mester uram, mert megint a pisztolyt keresi Lévai uram!

Szántai ezuttal is megfogadta az intést, bezárta a műhelyt s az udvaron keresztül távozni akart. Azonban Lévai, aki az időközben elrejtett pisztolyt nem találta, most

fejszével várta a távozót,

Ez ugrálva tért ki a csapások elől s alig tudott kijutni az ajtón. Mikor betette maga után a kilincset, a fejsze dübörögve vágódott az ajtófélfába. Majd zajosan nyílt fel az ajtó s a nekidühödött ember kirohant az utcára, ahol üldözőbe vette a szaladva menekülő bognármestert. Ugy, hogy ez alig tudott előle szabadulni s az egész Kigyó-utca kicsődült az utcai botrányra. Végül is bemenekült egy vendéglőbe, ahol az izgatott kutfurót lefegyverezték.

Ma délelőtt pedig Szántai Ferenc panaszt tett ellenfele s a rendőrség több rendbeli életveszélyes fenyegetés címén megindította ez ügyben a Csapó-utcai Othelló ellen a vizsgálatot.

(gy. zs.)

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetszerű vasmentes savanyvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. **SCHULTES ÁGOST** Sztay-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-utca 2.

Színház

HETI MŰSOR:

VASÁRNAP: Délután *Vén bakancsos és fia a huszár*, népszínmű. — (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: Este *Szökött katona*, népszínmű. (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Farkas*, játék. (A bérlet.)

KEDD: *Ocskai brigadéros*, színmű. — (B bérlet.)

SZERDA: *Éva*, operett. (C bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *Elvált asszony*, operett. — (A bérlet.)

PÉNTEK: *Faun*, vígjáték. — Ujdonság. — (B bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Kedves Augusztin*, operett. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: Este *Lila dominó*, operett. — Ujdonság. — (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Lila dominó*, operett. (A bérlet.)

Békés Gyula a színházban. A tanács csütörtöki döntése után, amellyel az állapotok konszolidálásával a debreceni színházban másfél éves interregnumot teremtettek, Könyves Tóth Mihály dr. kulturatanácsnok ma installálta a színháznál az interrexet, Békés Gyulát, a segédigazgatót. Meleg szavakkal mutatta be őt a színháznál s mindenestre kellemes és biztató jelenség, hogy a színészek Békés Gyulát szeretettel és jókedvvel fogadták, amiből következtetni lehet esetleg arra, hogy a szükséges együttműködés és együttérzés dírekcio és színészek közt meglesz. Tudomásunk szerint hétfőn kezdi meg Békés a működését, amelynek eredményei elé érdeklődéssel tekintünk.

Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz a színházban. Délután 3 órai kezdettel mérsékelt helyárrakkal a „Vén bakancsos és fia a huszár“ népszínmű kerül színre. A kiváló és értékes darab előadásának érdekességét kölcsönöz Zilahy Gyula fellépte, aki Fritcz szerepében rendkívül mulatságos kabinetalakítással szolgál. Kivüle Székely Gyula, Borbély Lili, Szabó Gyula, Kemény Lajos, Kassay Károly, Bérczy Ernő és Vajda Ilonka játszanak nagyobb szerepeket. Az előadás iránt meleg érdeklődés nyilvánul. — Este Szigligeti örökbecsű pályanyertes népszínműve a „Szökött katona“ kerül műsorra. A Szökött katona régen nem volt a debreceni színház műsorán. Ezúttal a felelevenítésre nagy ambícióval készül a szintársulat. Valószínű, hogy a népszerű darab több előadást fog megérni az idei évadban. Borbély Lili, Falussy István, Székely Gyula, Szabó Gyula, Uti Gizella, Kemény Lajos, Szilágyi Ernő, Lajthay Károly játszanak nagyobb szerepeket. Egyébként a darab a teljes személyzetet foglalkoztatja. A sok szép éneken kívül ügyes táncok fűszerezik az előadást.

Az elvált asszony. A jövő hét csütörtökén az „Elvált asszony“ operett kerül színre. Ez a népszerű operett az idei évadban ez alkalommal kerül első ízben műsorra. Az énekes személyzet Kassai rendezése mellett nagy szorgalommal készül az operettre.

A farkas. Molnár Ferenc szenzációs sikerű játéka, a „Farkas“ hétfőn A) bérletben kerül színre. A kiváló darab ez ideig minden előadásával telt házat vonzott. Molnár Ferencz figyelmét felhívta darabjának debreceni sikere s ma levélben értesítette a színház igazgatóságát, hogy a „Farkas“ legközelebbi előadását szeretné látni. Az igazgató sürgönyileg tudatja vele a darab műsorra tüzését.

Ocskay brigadéros. Herczeg Ferenc színműve az „Ocskay brigadéros“ kedden kerül színre. A darabban Halasi Mariskának van kitűnő szerepe.

— **Ermete Zacconi** mint mozi színész lépett fel tegnap „Az apa“ című 3 felvonásos drámában az Apollo mozgóban. A nagy szám-

ban megjelent közönség, mely a színházat zsúfolásig töltötte meg, ismét tapasztalta, mint minden alkalommal, hogy az Apollo színház műsora vezet s nem kimélve áldozatokat, a vezetőség mindig sláger, világhírű képeket mutat be elsőnek a vidéken. — „Az apa“ mozgó kép leveri az eddigi összes sláger képeket úgy beállítás, mint tartalmat illetőleg és Zacconi e darabban fölülmulja önmagát.

Apollo

MOZGÓSZÍNHÁZ

Miklós- és Piac-utca sarkán.

Igazgató: DEÉSI ALFRÉD.

Folytonos bemenet!

Telefon 762.

Vasárnap,

Hétfő,

Kedd.

!! Csak még 3 napig !!

ERMETE ZACCONI a jelenkor legnagyobb tragikus színésze lép föl

A Z A P A

című 3 felvonásos drámában. — Rendes helyárrak. — Remek kísérő számok! — 2 órás műsor! — Hétfőn és kedden az előadások d. u. 5 ó. kezdődnek.

Anyai örömök az erdő rengetegében.

Az ujszülött egészséges.

A hőmérő messze alól jár a null fokon, csonttá fagyott a föld kérge, bőre s mikor már megrepedeztek az izmai, puha hópihék telepedtek a pólusaiba, hogy megfagyasszák kihűlt ereit. Aztán végigsüvölt a dermesztő, testbe vájó szél s letarolja a fehér takarót tagjairól, úgy, hogy azt a látszatot kelti, mintha egy kivert koldus fagyott volna meg az uton. Nem is igen jár jobb sorsra érdemes ember ilyenkor az utcán. Sőt a házőrző ebét is nyugodt, meleg védelembe teszi, akinek helyén van a szive.

Szinte mesébe illő dolog az a történet, melyről egyik munkatársunk értesül, mely a rengeteg erdőben történt s amely eset fényesen rábizonyít arra, hogy a cigánynak a jégeső sem árt, hogy a cigány a jég hátán is megél. Ezt a közmondást a mai eset után nemcsak képletesen, de szó szerinti értelemben is lehet érteni, mert az alább következő eset szerint a kis cigány purdó csakugyan ott született s ott élt egy fél napig a jég hátán.

Ugy történt az eset, hogy három sátoraljai cigány a deáki erdőbe vetődött, ahol Náray László földbirtokosnál kaptak munkát. Erdőt irtatott velők s mint értesülünk, meg volt elégedve a cigány munkásokkal.

A cigányok között volt egy asszony is, Purcsi Ilona, aki várandós állapotban volt, de előhaladott állapota dacára versenyt dolgozott a férfiakkal.

Tegnap reggel kiment az erdőszélre s egy ledöntött fát akart megágazni. A férfiak magára hagyták a szorgalmas Purcsi Ilonát, ki úgy két óráig szorgalmasan dolgozott. — Hét óra után fájdalma lepték meg a cigány menyecskét s nyolc óra tájban már egy hosszuhaju, füstös képű, erős cigánypurdó hangja sivitott bele az erdőbe.

Egyetlen lélek sem volt a lebetegedett anya körül, mert a férfiak s a többi népség visszamentek a sátrakba reggelizni.

A fiatal anya, ahogyan gyenge erejéből tellett, egy darabot leszakított szoknyájából s abba bebugyolálta a kis fiúcskát, akit a jó, friss hideg elhallgattatott. Mikor a kis fiu el-

aludt, édesanyja ráterítette kendőjét, majd maga is betakarózott valami rossz subadarabbal s mindketten elaludtak.

Déltájban a férfinépségnek feltűnt, hogy a menyecske hiányzik s keresésére indultak. Mily nagy volt meglepetésük, midőn megszorodva találták a menyecskét.

A cigányok úgy megörültek az ujszülöttnek, hogy ott melegiben holtrészegre itták magukat. Majd bevitték a gyöngye anyát s az ujszülöttet a sátorba, mert bizony szegények majd megdermedtek a hidegtől. A fiatal menyecskének s az ujszülöttnek azonban csöppet sem ártott meg a félnapon át való szabadban levés, mert mindketten, — ahogy már mondani szokás — a körülményekhez képest jól érzik magukat.

Alakok a hóban

Lassu, nehéz pelyhekben hull a hó. Beüli az utca szívet, testét. Megmintázza a tárgyakat s ahogy ütemes ringással ereszkedik alá, szinte dallamossá lesz tőle a levegő. — Aki a színskálák szavait érti, meleg szonátákat, küzdelmes, háborgó oratóriumokat észlel benne, melyeket a szél kavarr nagyerejű fuvó hangszerén, hogy aztán ismét a méla románc legyen urrá szívünkben.

Most egy prémes kabátba öltözött emberpár lép ki az egyik fényes palotából. — Szaporán aprózza járását, hogy néhány lépést tegyen várakozó kocsijáig. Másfél perc és felöltőjük ragyogó mintákkal tele, melyeket emberi agy és izlés hiába akar utánozni. Mire azonban a kocsi ajtaja becsukódik, már elmúlik a káprázat is s csak kívül az utszélen látszik egy sisakos hőember, azt hinnéd, a gyermek-fantázia szülötte: **a rendőr.**

A MUNKANÉLKÜLISÉG.

Lomha, szürke tömeg akaszodik előre. Csak néha világítja be a fehér selyem bőbitás gázlámpa lángja. Nagyokat lépdel, mint ha sietős dolga volna. A hőember ott az ut közepén megmozdul, tesz is egy negyed fordulatot s nézi, hová-merre igyekszik amaz?

Összeérnek. A hőember végigméri amant, aki nagy respektussal nyul a kalpagja után. Ahogy a gáz idecsap, látszik egyszerű báránybőr sípka van a fején. Amilyet errefelé szegény paraszti emberek viselnek. Hetvennyolcvan „píz“ az ára. — Köszön a hőembernek:

- Adjon Isten!
- Hová ilyenkor?
- A vonathó.
- Merre?
- Nyiregyháza felé.
- Még van rá idő.

Ismét köszön a szürke, szolgálégény fajta, amaz pedig merev karját sisakjához billenti. A városi rendőr így adja vissza a tiszteletet. A báránybőr sapkás pedig nagy löbör csizmáival nyomokat hagy a hóba...

Kimegy az állomáshoz... Már hajnal-táj van... Bennt a váróteremben emberek gyülekeznek... Itt felmelengeti gémberedett tagjait... Nyolc óra után pedig indul vissza a városba... Tizenegy órakor már a rendőrségen van... Kikutatják a zsebeit, elveszik filléreit s jegyzőkönyvet vesznek fel esetéről.

- Neve?
- Szabó János.

Regény-csarnok. A cloomberi titok.

Írta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenyei József.

(Folytatás.)

Éreztem, hogy a bágyadtságomat le kell küzdenem, legalább annyira, hogy megszólíthassam. Nem vagyok ideges ember és ez előtt sohase tudtam mit értett Virgilius az alatt, hogy: „Adhaesit faucibus ora”. Végre kinyögtem néhány szót és megkérdeztem az idegent, hogy ki ő és mit akar.

— Ki vagy idegen és miért jöttél ide?

— Heatherstone hadnagy — felelt az idegen, lassan, tagoltan, minden szót komoran ejtve és hangsúlyozva. — Ön ma a leggyalázatosabb és legnagyobb bünt követte el, amit ember elkövethet, szentségtörőn és istentelenül. Ön megölte ma egyik háromszor áldott és szent emberünket, aki már a legmagasabb régiókban járt több év óta, mint ön hónapokat számlált életében. Ön éppen akkor szurta le őt, mikor már csak kevés választotta el attól, hogy az okkultista tudomány legfejlettebb fokára jusson, ami csak egy lépéssel választotta volna el az embert a teremtőjétől. Mindezt cselekedte ön provokáció, minden ok nélkül, akkor, mikor ő kétségbeesettek és fegyvertelenek ügyét védte.

— Most figyelj ide John Heatherstone!

— Mikor először kezdtek foglalkozni tudósaink az okkultista tudományokkal, hamar rájöttek, hogy egy emberélet kevés arra, hogy az ember elérje a benső élet legmagasabb fokát. A tudósaink tehát először arra gondoltak, hogy a saját napjaikat meghosszabbítsák és elszigeteljék testeiket a betegségek elől és így hosszú élet alatt fejlődhessek az okkult tudomány.

A titkos természeti törvények ismerete révén meg tudják védeni testüket a betegségek elől és öreg kortól. Csak a gonosz emberek támadásaitól kellett most már magukat védelmezni, biztosítani. Mert a gonosz emberek mindig készen állanak megölni a náluknál jobbakat, tökéletesebbeket. Nem volt egyenes mód, amivel ez a védelem keresztülvihető lett volna, így az okkultista erőket úgy kellett csoportosítani, hogy valami rettenetes és elháríthatatlan csapás várja azt, aki a tudósok élete ellen tört, vagy egyikőjüket meggyilkolta.

Itt egy pillanatnyi szünetet tartott, aztán így folytatta:

— Törvények által tehát visszavonhatatlanul elrendeltetett és ezen a törvényen ember nem változtathat, hogy bárki ember, aki vérét ontotta egy olyan testvérünknek, aki egy bizonyos fokot elért, az az ember elátkozott ember legyen!

Azok a törvények a mai napig érvényben vannak. John Heatherstone és te ennek a törvénynek a hatalmába vetted magadat. Királyok és császárok tehetetlenek volnának ezekkel a törvényekkel szemben, amelyeket te magad ellen kihívtál. Micsoda reményeid vannak tehát, John Heatherstone?

Régebbi időkben ezek a törvények olyan spontán hatottak, hogy a gyilkos az áldozatával együtt pusztult el. Később azonban megváltoztatták ezt, hogy a gyilkosnak legyen ideje felfogni, milyen rettenetes bünt követte el.

Ugy határoztak tehát, hogy a bosszúállás maradjon a Chelasok kezében és úgy intézkedjenek, ahogy ők látják. Büntessenek akkor, amikor a szent emberek legalkalmasabbnak találják az időt a büntetésre, hosszabbítsák, vagy rövidítsék meg a határidőt, de a végrehajtás minden esetben a büntett valamely évfordulójára kell, hogy essék.

Hogy miért éppen az évforduló napján kell a büntetésnek lesütania, az már te rád nem tartozik, John Heatherstone. Eléged meg azzal, hogy te vagy Ghoolab Shah, a háromszorosan szent tudós gyilkosa és én vagyok a három chelas bizottság legöregebbje, akiket a törvény megbízott azzal, hogy a halálát megbosszulja. (Folyt. köv.)

Megnyílt

az IMRE JÁNOS vendéglője
Szló-u. 21. sz. alatt,
hol jó magyar konyha és
tisztán kezelt borok kap-
hatók. ○○○○○○

Ős bükkerdő

kerestetik megvételre szatmár-
megyei **Avasban 150-től 200 hol-
dig.** Ajánlatokat kér FEIN J. REZSŐ
BETHLEN UTCZA 24. DEBRECZEN.

H.-Hadházon

igen forgalmas helyen hentes-
üzlettel kapcsolatban fűszer-
és csemegeüzlet, áru-
raktár és berende-
zéssel együtt ju-
tányosan
eladó.

Bővebbet Fűszerkereskedelmi Rész-
vénytársaságnál Debreczen, Piac-u. 41.

○○○○○○○

Elegáns

○○○○○○○

ZOMÁNC cím- és jelzőablak, zománcbetűk,
ajtó- és kulcsszámok olcsón kaphatók

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, DEBRECZEN, PIAC-U. 49.

Friss levegőszellőztető-fűtés

friss levegőnek állandó bevezetésével, egészséges, olcsó, egyszerű.
Alkalmos **családi házak, iskolák, templomok, termek, üzlethelyi-
ségek** fűtésére, minden házba, régibe is beépíthető. Ismeretések ingyen és bérmentve.

Luftheizungsbaugesellschaft, Wien, XVII/3.

Képviseli: Révai Jenő, Budapest, V., Csáky-utca 23.

Használat
előtt.

Használat
után.

Ilyen bámulat-
s
változást idéz
elő a

KOLA-PASZTILLA
(KOLA-DULTZ)

természetes agyvelő- és idegtáplálék.

Hangulat, gondolkodás, a test működése és minden mozgása az agyvelővel van összefüggésben. Bágyadtság, levertség, kimerülés, idegyöngeség, általános testi gyöngeség jelei a gyöngülő életöröknek. Ha Ön állandóan egészséges és életvidám óhajt lenni tiszta fejjel, egészséges észszel és erőteljes emlékezőtehetséggel, ha Ön a munkát és túlterheltséget elviselhetővé óhajtja tenni, úgy vegyen Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot). Ez a természetes erősítőszere az agyvelő és idegeknek, mely egyszersmint a vért is javítja, fiatalítja és így a test minden szervét ellátja erővel és étellel. Kola-pasztilla (Kola-Dultz)

|| **életkedvet és alkotóerőt,** ||
ugyszintén a fiatalság érzetét, annak egészségével és tetterejével szolgáltatja, melyek kezeskednek eredmény és boldogságról Vegyen bizonyos ideig naponta Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot), erősíti idegeit, gyengeségi rohama megzúnnak és ennek következtében Ön egészségtől és erő-
től duzzadni fog. Az egész világ orvosi tekintélyei ajánlják a Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot), kórházak és idegyógyintézetek alkalmazzák.

Kérjen ingyen KOLA-PASZTILLÁT (Kola-Dultz-ot).

Most adunk Önnek alkalmat idegei erősítésére. Írja meg Ön címét és azonnal küldünk Önnek ingyen és bérmentve egy mennyiség Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot), mely elegendő arra, hogy Önnek ez jól tegyen és hogy Ön képes legyen ennek csodálatos erejét méltányolni. Ha Önnek tetszik, rendelhet többet is.

Szentlélek Gyógyszertár szétküldési helye **Budapest, VI. osztály 458.**

30 szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 f.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szög 10 fillér. Apróhirdetések előre fizetendők.

Levelezés

Komoly házasulandók figyelmébe! Férjet keresnek: 28 éves német árva 400.000 vagyon, 38 éves független gyermektelen özvegy 120.000, 18 éves egyedülálló porosz k. a. 100.000 kor. vagyonnal, továbbá számos vagyonos magyar hölgy, gazdag amerikai és orosz kisasszonyok és sok száz vagyonos hölgy Európa egyéb országai-ból. Komoly érdeklődőknek (ha vagyontalanok is) díjtalan felvilágosítást ad Schlesinger, Berlin 18.

Unatkozom, keresek egy jóra való intelligens urat, kivel minden érdek nélkül, nagyon vígan elmulatnék. Levelek „Eleven nő” jeligére a kiadóhivatalhoz intézendők.

Vidéki gazdálkodóval vagy ispánnal házasságra lépnek. 10 ezer korona készpénz van. Kor és vallás mellékes. „Vigan éljünk” jeligére a kiadóhivatalba tessék írni.

Gondtalan megélhetést biztosítanak annak, akit megszerettek, 38 éves földesgazda „S. J.” jeligére irjanak Hajduböszörménybe poste restante.

25 éves, ref. leány férjhezmenne iparoshoz vagy vasutashoz. Saját üzlettem van, fényképpel ellátott levélre válaszolok. „Árva” jeligére, Főposta poste restante irjanak.

Roppant jó kedélyű fiatal leány, jó pajtást keres, kivel együtt mulathatnánk. Irjanak „Első virágzás” jeligére a kiadóhivatalba.

„Debreczeni ur”, „Medike”, „Tavaszi”, „Jancsi és Juliska”, „Nagyon fogom szeretni”, „Sorsüldözött”, „Nem bánja meg” levelei vannak a kiadóhivatalban.

Szomorú barna leány jeligére levél van a kiadóban.

Társat keresek üzemben levő, nagyjövőjű, jól jövedelmező gyárhoz Kockázat kizárva Cim a kiadóban.

Állást kapok

Házmester felvétetik, Iskola-utca 8. szám alatt.

Jórávaló ember sok pénzt kereshetne. Cim a kiadóhivatalban.

Mosónót felveszek. Jelentkezzék Piac-u. 49. sz., II. udvar, I. emeleten.

Lakás

Kiadó a Széchenyi-utca 14. sz. alatt, egy csinosan butorozott, különbejáratú szoba, villanyvilágítással.

Kétszobás lakás kiadó mellékkelhelyiségekkel Darabos-u. 48. szám.

Kiadó egy csinosan butorozott, különbejáratú szoba, villanyvilágítással. Értekezhetni a Turai-féle tőzsdében.

Kétszobás lakást keresek februárra. Cim a kiadóhivatalban.

Állást keres

Házvezetőnek elmenne szorgalmas, ügyes rendszerető, 32 éves, elvált asszony. Cim a kiadóhivatalban.

Uri házakhoz ajánlkozik szalonban tanult varrónő. Eötvös-utca 12. sz.

Egy ügyes asszony, ki szépen mos, vasal, házakhoz ajánlkozik. Lónyai-utca 13. szám.

Gyors- és gépirónó irodába ajánlkozik, Boldogfalva-u. 8. sz.

Elsőrendű szalonban kitanult varrónő uriházakhoz varrni elmenne. Homok-utca 78. szám.

Cukrásznő házaknál tanitana urasszonyokat bármilyen sütemény elkészítésére. Sárokk-utca 2.

Házak-Telkek

Bocskay-kertben 7 hold szőlő, elköltözés miatt, kedvező fizetési feltételek mellett, félholdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél, József kir. herceg-utca 33.

Az Ondodon 24 öl föld olcsóért eladó. Értekezhetni Isko'a-utca 8.

Késes-utca 66. számú ház eladó.

Élvezetelhelyiség

Jó forgalmu kávéház és kifőzés elutazás miatt eladó. Késes-utca 3. sz. alatt.

Egy jó meneteli szatócs üzlet eladó, Mester-utca 46. sz. alatt.

Különféle

KARLSBADI kétszeresített eredeti Sprudel vizz-el készült, 1 csomag 70, vagy 35 fillérért kapható a Deutsch üzletekben.

Férfi kalapok és sapkák, női, férfi, gyermek harisnyák és keztyűk, férfi és női téli ingek és nadrágok **legolcsóbban** Schwarz M. L. -nél Piac-utca 52, megyeház mellett.

V. lódi edes nemes szegedi paprika-különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatáru nagykereskedésében, pénzügyi palota Telefon 79.

Welsz Perencz gépzemre beállatos műhelye. Modern konyha és előszoba berendezések készen is kaphatók József kir. herceg-u. 7. Telefon 10-90.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben látállás mellett. — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi lókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gvenes Antal. Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Ki szép és tartós c. t. óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel Falusi Károly polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Női kosztümök, jó karban, 12 koronájával eladók. Péterfia-u. 45.

Nyarlat fűzfát, nyirfát megvételre keres Fészekodueyár Margitfürdő. Tel. fon 902.

Egy női irasztási és egy leher új vas-ágy eladó József kir. herceg-utca 21.

Egy csinos asztal-konyha eladó, Bercsényi-utca 48. sz. alatt.

Cipész-szerszám, gépek és hozzávalók, eladók. Eötvös-utca 12. szám alatt.

4 lóra való istálló kiadó, Jókai-utca 22. szám alatt.

Teljes ellátást nyújt egy intelligens család, jobb családból való nőnek. Széchenyi-u. 44. szám.

Favágást elvállalok Piac-u. 77. sz. házmester.

Kitűnő kóser koszt bentékezésre kapható Arany János utca 16. sz. alatt.

Kitűnő házi koszt, mellyel minden igény kielégítést nyerhet, bentékezésre vagy házakhoz hordásra kapható magánháznál, tetszés szerint 2, 3 vagy 4 tál étel mérsékelt árban. Erzsébet-ut 69. szám.

945	945	945
945	945	945
945	945	945
945	945	945
945	945	945
945	945	945
945	945	945
945	945	945

TELEFON: 945.
SZÉN ÉS TŰZIFA
legolcsóbban
Szügyi Sándornál,
„Hungária“-malom mellett.

ABANYBÁNYA.
Önálló ekzisztenciát szerezhet igyekvő nember vagy hölgy egy széküdesi hely
Élvezetelje
gyanánt. Evi kereset 6000-8000 korona. Szigoruan tiszteletes dolog, mindenkinek alkalmas, akár falun, akár városban lakik. Bolthelyiség nem szükséges. Hivatásának felhagyása nélkül mellékfoglalkozással üzbethető. Tudakozódhatni az életlei és közlése mellett „Filialetter Nr. 6. 121.” alatt. Annoncen-Expedition „Propaganda” Wien, XIII/8.

Soh'se fázzék!

Legfinomabb szalon porosz

kőszén

leólmozott 50 kg.-os zsákokban házhoz szállítva rendelhető:

VADÁSZ ANDOR irodájában Debreczen, Piac-utca 79. Telefon 10-40. — Szállítások **waggon-számra** is azonnal eszközöltetnek úgy belföldi mint porosz szenekben.

Leltározás

miatt

az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árban szerezhetők be

Halmágyi Sámuel

fő- és fióküzleteiben Piac-utca.

Nagy raktár, :: dus választék

Piüsch kabátok, Bundák, Raglanok, Szörme kabátok, Pongyolák, Blouzok, estélyi oo rukák, costumok és mnindenemü szörme árukban. oo

Leszállított olcsó árak minden osztályban.

Menyasszonyi kabátoknál nagy árengedmény.

Költető készülék

45.- korona, jobban kotlik, mint bármely tyuk Próbaképen ingyen G. Mücke, Pottendorf Nr. 81. Wien mellett. Százakra menő referenciák és bizonyítványok az egész monarchiából ingyen és bérmentve.

SZTOJKAI SÓSVIZ

rekedtség, köhögés és nátha, valamint cukorbetegségnél speciális gyógyszer.

Főlerakat: Fischbein Jenőnél,
DEBRECZEN. TELEFON 10-51.

ASTRA

DRALLE

Az új, erős divat-illatszer

rendkívüli finomság

és varázslatos teljesség

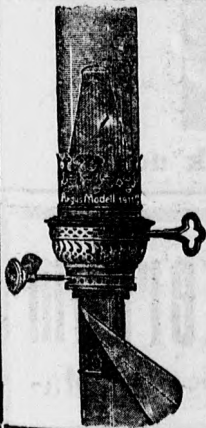
Egy picinyke csöpp elégséges!

Ára 5 korona.

Kapható az összes illatszerkereskedésekben, drogériákban és jobb fodrász-üzletekben.

Georg Dralle, Bodenbach a. E.

Mindenütt izzófény! (Pótolja a szengázt és a villamos világítást.)
Mindenütt káprázató lényes világosság!

Petroleum-izzófény-égő „ARGUS”

Modell 1911.

Aranyérmek: Páris, London.

Az 1911-es modellel végre sikerült egy égőt előállítanunk, amely az összes követelményeknek megfelel. Ez a leg-tökéletesebb és egyetlenegy más rendszer még csak meg sem közelíti. Azonnal ég, szagtalan, olyan világos, mint a légszess, egy liter 15-18 óráig ég.

Könnyebben kezelhető, mint a közönséges lámpa. Mindenütt alkalmazható, csak a mendence csavarnylásának átmérője közönséges.

Ára hálóval és lámpaúveggel 7.50 korona. Pót-izzóttest 50 f. Pót-lámpaüveg 40 f. Az összes rendszerű izzóttestek saját gyártása. Árjegyzéket világiatási cikkekéről, petróleum-kályhákáról és újdonságokról ingyen és bérmentve. Fizetőképes képviselők és kereskedők kerestetnek.

GASLÖBLICHT-INDUSTRIE. Hauptdepot: Josef Hirsch
Wien, VIII., Kochgasse 3.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 34.

Uraim!
Tanár urak!

A kollégium közvetlen közelében volna most egy nagyon kedves ház eladó!

A kollégiumhoz 4 percrenyire! A Görbe-utca 7. számú ház, hatalmas nagy telekkel! Most 18 ezer koronáért megkapható! A foglalt az iroda veszi fel!

Téglaépület, cseréppel fedve, a hátsó rész teljesen új. Téglaakéretés az utcára. Van 2 rendbeli két-két szobás lakás, előszoba, konyha, spájz, nagy gazdasági udvar, sertésólak, faskamara, gyümölcsös, termő gyümölcsfákkal.

Arjegyzéket küld: borrhól.

Szőlővesszőről.

akác. gledicsia, nemes gyümölcsfa és vadonczról

Ungváry László Bregled.

Megbecsülhetetlen

és megfizethetetlen gyógyszerül szolgál rheuma, köszvény, hűlés okozta hasogatódás, nyilallás és szuródásoknál a kiváló hatásu

Csillag növénysszesz.

Hírét és közkedveltségét különösen annak köszönheti, hogy fent nevezett bajoknál kitűnő hatása van és már rövid idői használat után javulás és gyógyulás áll be.

Ára 70 fillér.

Gyomorgyengeség, szélgörcs, fejfájás, köhögés, mellszorulás és több naponként előforduló bajnál :: kipróbált hatása van a ::

„Stella növény fluid“-nak I üveg ára 40 fillér.

Mindkét kitűnő gyógyhatásu szer több évi tapasztalás és kipróbálás után került forgalomba. Kiváló hatásuk rendkívül kedvelté és ismertté tette ugyanarra, hogy a legelterjedtebb házi szereknek tekinthetők.

Kapható a készítő REICHARD SÁNDOR Csillag gyógyszerárában Debreczen, Árpád-tér.

valódi KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA. MINŐSÉGE: ARANY

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengyék,

szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítők, flanel takarók nagy raktára.

Olcso árak! :: Előzékeny kiszolgálás!

Tiszta agyagból készült szép piros cserép, fali tégl

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

BURGER MANÓ

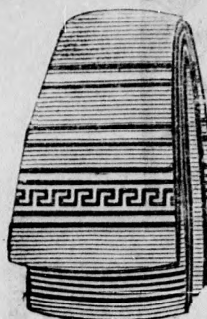
tűzifa- és szénnyagkereskedő Debreczen, a Lóvasuti - fatelepen (Hatvan-utca végén) villanyerőre berendezett fűrés és lavagótelepe

Szállit mindenfajta kitűnő minőségű

tűzifát

métermázsánként, ölenként és vagononként; továbbá a legjobb minőségű szalon porosz kőszent métermázsánként házhoz szállítva, valamint ugy porosz, mint kitűnő hazai szent vagononként ipari fűzések részére. Telefon 7-09.

Csak egyszer az életben!

50.000 ágytakaró
egyenként **K 1.95,**

a balkáni kivételre volt szánva, de a háború miatt visszatartott, valódi brünni Himalaya-gyapjából, tehát rendkívül meleg és télen nélkülözhetetlen, körülbelül 200 cm hosszú és 130 cm széles, csodaszép sávozású és horlázott díszrel, pompás színes beszegéssel, csak egészen rövid ideig, az elállítás költségeinek a feléért, darabonként 1 korona 95 fillérért árultatik el. Ezek a téli ágytakarók az ár kérésüket is megéri és csakis amíg a készlet tart, az alábbi feltüntetett árakon kaphatók nálunk:

- 1 drb téli ágytakaró csupán K 1.95
- 3 " " " " " K 5.70
- 6 " " " " " K 11.-

Egyedüli elárulás utánvét mellett:
M. Swoboda, Wien, III/2, Riessgasse 13--122.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomoreszepek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

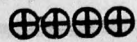
Újdonság! Törv. védte Styria-
UNIVERSAL
kötőgép

az összes pamutvastagságok kötésére, akár finom, akár durva. „Styria“-kötőgépgyár Grác 102. Ismertetések ingyen. Legolcsóbb ár. Részletfizetésre is. Képv. keresetnek

Telefonszám 321.

Telefonszám 321.

Háztulajdonosok
figyelmébe!

Helyben 10 év óta fennálló elsőrendű
vízvezetési, csatornázás
és fürdőberendezési vállalat.

Elvállal jóállás mellett a legegyszerűbbtől legmodernebb kivitelig vízvezeték, csatornázás és fürdőberendezéseket, szakszerű kivittel, jutányos árban. Kivánatra költségvetések és tervek készíttetnek. A vízvezetési szabályrendeletnek megfelelően elvállalok vízvezetési átalakításokat és javításokat.

Máthéi János

vízvezetési, csatornázási és épület bádigos munkák vállalata.

Iroda és műhely Darabos-u. 54. sz.
Mintaraktár: Egyház-tér 5. szám.

Divatos frakk, smoking és estélyi öltönyök, elegáns téli felöltők

„**kész és mérték szerint**”

NEUMANN M. cs. és kir. udvari és kamarai szállításal
DEBRECZEN, PIAC-U. 51.

WASHALL
legjobb mosószer
Washall Company Wien
II. Kurzbaugasse 3.

Kapható **Friss Sándor** kereskedőnél Debreczen.

NIGRIN

a legjobb czipőkrém az egész világon. Az eddigi világhírű wiksznek vitriol nélküli gyártása is.

St. Fernelndt, Wien III.
cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári 'ennállás.

Milók használják
köhögés,
re. edtség, katarrhus, elnyálkásodás, görcs és szamárhurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat

3 fenyővel.
6050. közz ig bizonyítvány orvostól és magar ostól biztosítják a sikert.
Rendkívül jó ízű és kellemes BONBON.
Csomagja 20 és 40 fill. Dohoz 60 fill. Kapható: Mihalovits J., Gró z Nagy Ferenc, Dr. Szelényi Árpád, Kubek Sándor, Muraközy László, Harasnyai Lajos gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna és Központi drogeriákban Ujfehértó Irón Gyulánál, Er-Mihályfalván Mátrai Ákosnál. Derecskén Benkő Sándornál.

NEIGE DE FLEURS

„**VIRÁGHÓ**”

az új fajta, tudományosan készült
kéz- és arczkrem
a jelenkor legjobb higienikus pipereszere.
Tuba 80 fill. kifádonútt kapható. Dohoz K 1.50.

Nagy árleszállítás!
Grünfeld Adolf és Társa
férfi- fiu- és gyermekruha-áruházában
Debreczen,
Kistemplom mellett.

!! **Kimaradt** !!
üzleti könyvek
felette olcsón kaphatók

Piac-u. 49. II-ik udvar.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Magyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójaratok

Rotterdam-Newyork-Kanada között.

Iroda: Budapest, VII., Thököly-ut 10.